

Opinnäytetyö (AMK)
Sosiaali-alan koulutusohjelma
Lapsi-, nuoriso- ja perhetyö
2013

Jenni Anttila ja Elina Halla-aho

VANHEMPIEN NÄKÖKULMIA KASVATUSKUMPPANUUDES- TA JA HUOLEN PUHEEKSI OTTAMISESTA

– Ruonan ja Taimon päiväkodeissa

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma | Lapsi-, nuoriso- ja perhetyö

Syksy 2013 | 64+14

Ohjaaja: Terttu Parkkinen

Tekijät: Jenni Anttila & Elina Halla-aho

VANHEMPIEN NÄKÖKULMIA KASVATUKUMPPANUUDESTA JA HUOLEN PUHEEKSI OTTAMISESTA – Ruonan ja Taimon päiväkodeissa

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Naantalien Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhempien näkemyksiä ja kokemuksia kasvatuskumppanuudesta sekä huolen puheeksiotosta. Lapsesta nousevan huolipuheen esille ottaminen tarpeeksi varhaisessa vaiheessa on hyvin tärkeää. Näin mahdollinen huolten moninkertaistuminen pystytään paremmin ennaltaehkäisemään. Tutkimus selvittää myös päivähoidon henkilökunnan ja vanhempien välisen kasvatusyhteistyön kehittämiskohteita.

Tutkimuksen teoriaosa pohjautuu Bronfenbrennerin ekologisen kasvatusteorian sekä kontekstuaalisen kasvun malliin. Myös Naantalien varhaiskasvatussuunnitelma 2005 – asiakirja on keskeinen osa tutkimuksemme teoreettista viitekehystä. Kyselylomakkeen avulla saimme kerättyä vanhemmilta yhteensä 66 vastausta. Saadut vastaukset tutkittiin ja analysoitiin kvantitatiivisen eli määrällisen menetelmän avulla.

Tutkimustulosten perusteella kyselyyn osallistuneet vanhemmat ovat kaiken kaikkiaan erittäin tyytyväisiä henkilökunnan kanssa tehtävään yhteistyöhön ja vuorovaikutuksen määrään. Tutkimustulosten mukaan henkilökunnan vaihtuvuus ja kiireen tuntu ovat suurimpana haasteena yhteistyön laadukkaalle toteutumiselle. Osa vanhemmista kokee myös suuret lapsiryhmät yhteistyön haasteena. Yleisenä johtopäätöksenä voidaan tutkimustuloksista nostaa esille, että vanhemmat toivoisivat huomattavasti enemmän mahdollisuuksia keskustella henkilökunnan kanssa lapsen asioista.

Vanhemmista suurin osa kokee, että henkilökunnan kanssa olisi helppo ottaa puheeksi vaikeitakin asioita ja, että tilanteet joissa huoli on otettu puheeksi, ovat olleet tunnelmaltaan positiivisia. Huolestuttavaa on se, että tutkimuksen mukaan vanhemmista noin kolmasosan oli sitä mieltä, että heitä ei ole osattu ohjata eteenpäin huolen puheeksioton jälkeen. Tuloksemme osoittavat huolipuheen aiheet hyvinkin moninaisiksi ja jokainen vanhempi kokee huolen eri tavoin.

ASIASANAT:

Kasvatuskumppanuus, yhteistyö, huolen puheeksi ottaminen, varhaiskasvatus, vanhemmat, päivähoido, päiväkot

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Social services | Child, youth and family work

Autumn 2013 | 64+14

Instructor: Terttu Parkkinen

Authors: Jenni Anttila & Elina Halla-aho

THE PARENTS VIEWS ON EDUCATIONAL PARTNERSHIP AND BROACHING A CONCERN IN DAY CARE

– In the Ruona and Taimo day care units

The purpose of the study is to research the parents viewpoints and experiences both on educational partnership and broaching a concern in the Ruona and Taimo day care units in Naantali. To broach a concern coming from a child at an early enough stage is very important. This could prevent the possible concerns in the future from multiplying. The research also seeks to distill the points for improvement in educational collaboration between parents and the day care personnel. The Bronfenbrenners ecological theory of human development and the model of contextual growth are used as a theoretical ground for the study. The Bronfenbrenner theory is fairly applicable to the topic: encountering of two growth environments, family and day care. In addition, the early childhood education plan of the Naantali day care administration has been an important part of our theoretical context. A questionnaire was used to collect viewpoints of the parents. Overall, the 66 answer sheets were gathered from parents. The responses given to closed-ended questions were analyzed by quantitative data analysis techniques; the open-ended questions provided also some qualitative data.

The test results reveal that the parents are overall highly satisfied to quantity of collaboration and interaction with the personnel. Nevertheless, the quality of collaboration is being impeded by the busy appearance and high personnel turnover rate in the day care units. Some parents also think that the big groups of children constitute a challenge for collaboration. The major conclusion which ought to be mentioned is that parents tend to wish that they had more possibilities to discuss about their child with the personnel.

Most of the parents think that it has been easy to discuss with, inclusive of discussing difficult themes. The atmosphere has been regarded as positive in situations where a concern has

been broached. Our research reveals, still, that experiences vary a lot. It is concerning that a third of the parents claimed that they were not instructed sufficiently after the concern had been broached. Our results show that there is variation around two questions, both what is considered to be a concern, and how parent relate to a concern.

KEYWORDS:

Partnership in education, collaboration, bringing up the concerns, early childhood education, parents, day care, day care center

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	8
2 VARHAISKASVATUKSEN SÄÄDÖKSET JA LINJAUKSET	10
2.1 Varhaiskasvatus perheille tarjottavana palveluna	10
2.2 Naantali varhaiskasvatuksen toteuttajana	11
3 VUOROVAIKUTUS SEKÄ LAPSI- JA PERHELÄHTÖISYYS PÄIVÄHOIDOSSA	13
3.1 Vuorovaikutus yhteistyössä	13
3.2 Lapsilähtöisyys	14
3.3 Perhelähtöisyys	15
4 KASVATUSKUMPPANUUDEN LÄHTÖKOHDAT	17
4.1 Ekologinen teoria	17
4.2 Kontekstuaalisen kasvun malli	18
4.3 Bronfenbrennerin ekologisen teorian liittäminen kasvatuskumppanuuteen	20
5 KASVATUSKUMPPANUUS VANHEMPIEN JA PÄIVÄHOIDON YHTEISENÄ KASVATUSTEHTÄVÄNÄ	21
5.1 Vanhempien osallisuus päivähoidossa	21
5.2 Kasvatuskumppanuus käsitteenä	22
5.3 Kasvatuskumppanuuden tavoitteet	23
5.4 Kasvatuskumppanuutta ohjaavat periaatteet	24
5.5 Kasvatuskumppanuuden toteuttaminen Ruonan ja Taimon päiväkodeissa	26
6 HUOLIPUHE VARHAISKASVATUKSESSA	29
6.1 Huolen puheeksi ottamisen lähtökohdat	29
6.2 Huolen puheeksioton ennakointi	30
6.3 Varhainen puuttuminen	30
6.4 Verkostotyö	32
7 TUTKIMUKSEN TARPEELLISUUS JA TAUSTAT	34
7.1 Aiemmat tutkimukset aiheesta	34
7.2 Tutkimuksen tausta ja tutkimustehtävät	35
7.3 Tutkimuksen kohderyhmä	36

8 KYSELYN TOTETUS JA ANALYYSIN MENETELMÄT	37
8.1 Tutkimusmenetelmän valinta	37
8.2 Aineiston kerääminen	37
8.3 Tutkimuksen analyysi ja esittäminen	38
9 TUTKIMUSTULOKSET KASVATUSKUMPPANUUDESTA	40
9.1 Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä	40
9.2 Henkilökunnan ja vanhempien välinen vuorovaikutus	43
9.3 Yhteistyön toimivuus/ toimimattomuus päiväkodeissa	45
10 TUTKIMUSTULOKSET HUOLEN PUHEEKSI OTTAMISESTA	48
10.1 Huolen puheeksiottoon vaikuttavat tekijät	48
10.2 Tilanteet huolen puheeksioton jälkeen	50
10.3 Vanhempien kehittämissuhteita yhteistyölle	52
11 TULOSTEN YHTEENVETO	53
12 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA EETTISET NÄKÖKULMAT	57
12.1 Tutkimuksen luotettavuus	57
12.2 Tutkimuksen eettiset näkökulmat	58
13 POHDINTA	60
LÄHTEET	62

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslupa

Liite 2. Kirje vanhemmille

Liite 3. Kirje vanhemmille

Liite 4. Kyselylomake

KUVIOT

Kuvio 1. Vuorovaikutuskolmio (Koivunen 2009, 156).

Kuvio 2. Kontekstuaalisen kasvun malli perheessä ja päivähoidossa kasvavan lapsen näkökulmasta (Hujala ym. 2007, 21).	19
Kuvio 3. Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä	41
Kuvio 4. Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä	42
Kuvio 5. Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä	43
Kuvio 6. Henkilökunnan ja vanhempien välinen vuorovaikutus	45
Kuvio 7. Yhteistyön toimivuus/ toimimattomuus päiväkodeissa	46
Kuvio 8. Huolen puheeksiottoon vaikuttavat tekijät	50
Kuvio 9. Tilanteet huolen puheeksioton jälkeen	51

1 JOHDANTO

Päiväkodeissa työskennellessämme olemme huomanneet, että päivähoidon ja vanhempien välinen yhteistyö eli kasvatuskumppanuus on tärkeää. Olemme molemmat olleet kiinnostuneita myös päivähoidon roolista huolen havaitsijana. Lopulta päädyimme yhdistämään tutkimuksessamme nämä kaksi meille tärkeää aihealuetta. Koska päiväkodin lakisääteinen tehtävä on vanhempien rinnalla tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, kasvatuskumppanuuden merkitys päivähoidon yksiköissä korostuu entisestään. Käsite kasvatuskumppanuus tarkoittaa tasa-arvoista vuorovaikutusta, jossa sekä vanhemmat että päiväkotit sitoutuvat toimimaan lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Lapsesta nousevan huolipuheen esille ottaminen tarpeeksi varhaisessa vaiheessa on myös hyvin tärkeää, jotta lapsi ja perhe saavat apua tilanteeseen mahdollisemman nopeasti. Näin mahdollinen huolten moninkertaistuminen pystytään paremmin ennaltaehkäisemään.

Tutkimus toteutettiin kunnallisessa Ruonan ja Taimon päiväkodeissa Naantalissa. Tarve kasvatuskumppanuuden eli vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön kehittämiseen nousi Naantalin varhaiskasvatuksen työntekijöiltä. Naantalin päivähoiton työkentällä oli tarve selvittää vanhempien ajatuksia kasvatuskumppanuudesta huolipuheen näkökulmasta käsin. Tutkimuksemme on kvantitatiivinen eli määrällinen ja tutkimusmenetelmänä käytimme käyntikyselyä. Tutkimusaineisto on kerätty elo–syyskuussa 2013. Kyselylomakkeen avulla saimme kerättyä vanhemmilta yhteensä 66 vastausta. Saadut vastaukset tutkittiin ja analysoitiin kvantitatiivisen eli määrällisen menetelmän avulla.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä, minkälaisia kokemuksia vanhemmilla on kasvatuskumppanuuden ja huolipuheen toteutumisesta päivähoitossa. Tutkimustehtävänä on myös kasvatusyhteistyön kehittämis-kohteiden kartoittaminen. Tutkimuksemme alussa käsittelemme varhaiskasvatusta ja päiväkotia kasvatuskumppanuuden toimintaympäristönä. Teoriaosuudessa käymme läpi myös keskeisempiä kasvatuskumppanuuden käsitteitä, tavoitteita ja periaatteita. Tämän jälkeen esittelemme tutkimuksen teoreettisen

viitekehyksen, Bronfenbrennerin ekologinen kasvatusteorian sekä kontekstuaalisen kasvun mallin, jotka ovat perusta kasvatuskumppanuudelle. Teoria korostaa lapsen eri kasvuympäristöjen välisen vuorovaikutuksen merkitystä lapsen kehityksessä ja oppimisessa. Teoria onkin erityisen sopiva tutkimukseemme, sillä tutkimme päiväkotikasvu ympäristön ja kotikasvu ympäristöön kuuluvien vanhempien välistä suhdetta. Tutkimuksessamme käsittelemme myös vuorovaikutuksen merkityksellisyyttä päivähoiton ja vanhempien välisessä yhteistyössä sekä päivähoidossa toteutuvaa perhe- ja lapsilähtöisyyttä. Teoriaosuu- den lopuksi käsittelemme huolipuhetta ja sen ennakoitua, varhaista puuttumista, sekä verkostotyön merkityksellisyyttä.

Tutkimuksessamme esittelemme myös Ruonan ja Taimon päiväkotien keskeisemmät kasvatuskumppanuuden toteuttamisen käytännöt. Tämän jälkeen kuvaamme tutkimuksemme etenemistä sekä esittelemme tutkimustehtävät. Lopuksi käsittelemme kyselyn tuloksia ja tutkimuksemme eettisyyttä ja luotettavuutta.

2 VARHAISKASVATUKSEN SÄÄDÖKSET JA LINJAUKSET

2.1 Varhaiskasvatus perheille tarjottavana palveluna

Suomessa kaikilla lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen, mikä pohjautuu kansainvälisiin sopimuksiin, asiakirjoihin ja säädöksiin lapsen oikeuksista (Hellman-Suominen ym. 2009, 98). Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämäntilanteissa tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti varhaiskasvatuspalveluissa, joista keskeisimpiä ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä erilainen avoin toiminta. Varhaiskasvatuspalveluja tuottavat kunnat, järjestöt, yksityiset palveluntuottajat ja seurakunnat. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet pohjautuvat vuonna 2002 tehtyyn valtioneuvoston periaatepäätökseen. Suunnitelma ohjaa kunnissa järjestettävän varhaiskasvatuksen sisältöjä ja laatua valtakunnallisesti yhdenmukaiseksi. Kunnat laativat paikalliset ja yksikkökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmansa varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta. Suomessa kunnilla on laissa säädetty velvollisuus huolehtia siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin sitä tarvitaan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013.)

Yhteiskunnan järjestämä suunnitelmallinen ja tavoitteellinen varhaiskasvatus koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Tarvitaan vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten tiivistä yhteistyötä, kasvatuskumppanuutta, jotta perheiden ja kasvattajien yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

2.2 Naantali varhaiskasvatuksen toteuttajana

Tällä hetkellä Naantalissa, noin 18 000 asukkaan kaupungissa, on kolmetoista päiväkotia, kaksi avointa päiväkotia ja noin 30 perhepäivähoitajaa. Tämän lisäksi Naantalissa toimii myös 3–5vuotiaiden kerhoryhmiä. Naantalin varhaiskasvatussuunnitelma perustuu valtioneuvoston periaatepäätökseen varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnallisista linjauksista sekä Stakesin laatimiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Jokaisella päivähoitoyksiköllä on myös oma varhaiskasvatussuunnitelmansa, joka perustuu kaupungin yhteiseen suunnitelmaan. (Naantalin varhaiskasvatussuunnitelma 2005, 6, 9.)

Naantalin päivähoiton toiminta-ajatuksena on tarjota hyvää ja laadukasta päivähoitoa lapsilähtöisesti naantalilaisille perheille. Hyvä päivähoito muodostuu Naantalissa hoidon, opetuksen sekä kasvatuksen kokonaisuudesta ja päivähoitossa asiakkaina ovat sekä vanhemmat että erityisesti lapset. Keskeinen asia laadukkaan varhaiskasvatuksen saavuttamisessa on toimiva yhteistyö lapsen perheen kanssa. Avoin vuorovaikutus päivähoiton henkilökunnan, vanhempien sekä muiden yhteistyökumppaneiden kesken vahvistaa luottamusta toimijoiden kesken. (Naantalin varhaiskasvatussuunnitelma 2005, 13.)

Käytännön kasvatustyön kehittäminen lasten vanhempien ja varhaiskasvatushenkilöstön kesken on yksi Naantalin varhaiskasvatuksen kehittämisalueista. Käytännössä yhteistyön edistäminen tarkoittaa huomion kiinnittämistä vuorovaikutuksen tapoihin ja laatuun tilanteissa, joissa vanhempia päivähoitossa tavaataan. Tällaisia tilanteita ovat muun muassa alkukeskustelu, arjen kohtaamiset, kasvatustilanteet ja vanhempainillat. (Naantalin varhaiskasvatussuunnitelma 2005, 14.)

Naantalin päivähoitolla on myös hyvät valmiudet tarjota tukea ja erityistä hoitoa sekä kasvatusta lapsille, joilla on vaikeuksia erilaisilla kehityksen alueilla. Tärkeää on ongelmien varhainen havaitseminen sekä ennaltaehkäisy ja tavoitteena on yhdessä perheen ja päivähoiton henkilöstön kanssa tukea lapsen vahvoja alueita ja oppimisvalmiuksia sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Varhaiserityiskasvatuksessa toimii kolme kiertävää varhaiskasvatuksen erityisopet-

tajaa, jotka yhteistyössä perheen sekä päivähoidon ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa suunnittelevat, toteuttavat ja seuraavat lapsen kuntoutuksen toteutumista. (Naantali 2013.)

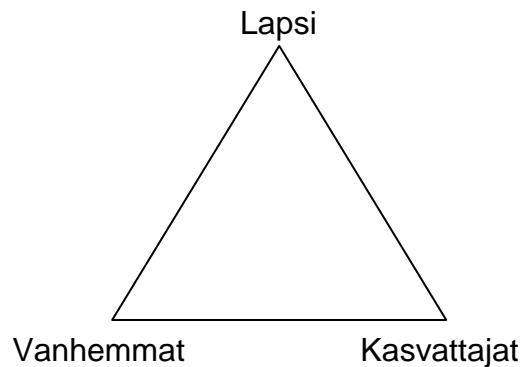
3 VUOROVAIKUTUS SEKÄ LAPSI- JA PERHELÄHTÖISYYS PÄIVÄHOIDOSSA

3.1 Vuorovaikutus yhteistyössä

Naantalin varhaiskasvatussuunnitelman mukaan vuorovaikutus on tasavertaista vanhempien ja henkilökunnan välistä kohtaamista, jossa vanhempien ja henkilökunnan erilainen asiantuntemus lapsesta yhdistyvät. (Naantalin varhaiskasvatussuunnitelma 2010–2011, 8–10.) Vuorovaikutus voidaan määritellä ihmisten väliseksi, jatkuvaksi ja tilannesidonnaiseksi tulkintaprosessiksi, jonka aikana viestiään asioita muille, luodaan yhteyttä toisiin ja saadaan palautetta omasta toiminnasta. Vuorovaikutustaitoja voi opetella ja kehittää, kuten muitakin ammattitaidon osa-alueita ja vuorovaikutusta voi olla yksi- tai kaksisuuntaista. Yksisuuntaisessa vuorovaikutuksessa toisella osapuolella ei ole mahdollisuutta vaikuttaa keskustelun sisältöön, kun taas kaksisuuntaisessa vuorovaikutuksessa molemmilla osapuolilla on mahdollisuus vaikuttaa toisiinsa. (Vilén ym. 2002, 19.) Tällaista kaksisuuntaista vuorovaikutusta tarvitaan nimenomaan laadukaana kasvatuskumppanuuden toteutumisessa.

Kauppilan (2005, 79) mukaan aktiivisuus ja monipuolisuus lisäävät tehokkuutta vuorovaikutuksessa. Tehokkuus näkyy viestinnän selkeytenä ja avoimuutena sekä sanallisessa että sanattomassa viestinnässä. Sanaton viestintä on elekieltä ja kielenulkoisia viestintämuotoja, ja se voi olla ristiriidassa sanallisen viestinnän kanssa (Vilén ym. 2002, 20).

Koivusen (2009, 156) mielestä vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön kuva voi näyttää lapsen, vanhempien ja kasvattajien vuorovaikutuskolmiolta.

KUVIO 1. Vuorovaikutuskolmio (Koivunen 2009, 156).

Vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välinen yhteistyö on ensiarvoisen tärkeää. Kolmio (Kuvio 1) esittää perheen ja kasvatushenkilökunnan välisiä vuorovaikutussuhteita, jotka vaikuttavat lapseen. Vuorovaikutuskolmiolla viitataan siihen, miten vanhempien ja työntekijöiden välinen vuorovaikutussuhde vaikuttaa lapseen, lapsen ja työntekijöiden välinen vuorovaikutussuhde vaikuttaa vanhempiin sekä lapsen ja vanhempien välinen vuorovaikutussuhde vaikuttaa työntekijöihin. (Koivunen 2009, 156.) Kun lapsella on kokemus siitä, että vanhemman ja päiväkodin henkilökunnan välinen vuorovaikutus sujuu ja on vastavuoroista, lapsen oma hyvinvointikin todennäköisesti kasvaa.

3.2 Lapsilähtöisyys

Lapsilähtöisyys päivähoitossa kuvastaa lapsen kasvuprosessia, sitä todellista tutkimista ja kokeilua sekä oppimista ja oivaltamista. Lapsi tutkii, kokeilee ja etsii vastauksia luonnostaan. Lapsilähtöisyyden keskeisenä ajatuksena on ottaa lapsen oma minuus ja tietämys paremmin keskeisemmäksi näkökulmaksi. Lapsen jokaisella ikäkaudella on omat merkityksensä ja niiden avulla lapsi luo oman tiensä kehittyä yhdessä muiden lasten ja aikuisten kanssa. (Kinos 2001, 30.)

Lapsilähtöisessä työskentelyssä on tärkeää ottaa huomioon lapsen näkökulma ja työskennellä yhdessä lapsen kanssa. Päivähoidossa lapsi tulee ottaa huomioon moniulotteisesti. Lapsilähtöisyydellä tarkoitetaan sitä, että lasta kuunnellaan häntä koskevissa kysymyksissä, tunnetaan lapsen kehitys ja siihen liittyvät haasteet. Silloin jo varhaisessa vaiheessa tunnistetaan lapsen mahdollisia kehityksen viivästyksiä tai siihen epäsuotuisasti vaikuttavia tekijöitä. (Järvinen ym. 2012, 26.)

Päivähoidossa työskennellessä tulee muistaa lasten ja aikuisten välinen avoin ja rehellinen vuorovaikutus sekä lasten tarpeiden ensisijaisuus (Kalliala 2008, 19). Päivähoidossa jokaiseen lapsiryhmään tehdään omat pelisäännöt ja niitä noudattamalla rakennetaan suhdetta muihin ihmisiin. Lasten tulisi saada itse olla vaikuttamassa omiin asioihin, kuitenkin niin, että pelisäännöistä pidetään kiinni. Lapsella on oikeus omiin tunteisiinsa, mutta päivähoidossa myös velvollisuus noudattaa yhteisiä sääntöjä. Päivähoidon henkilökunnan vallankäyttöä monesti kritisoidaan. Tietyissä tilanteissa kuten ohjatuissa tuokioissa, ruokailun ja päiväunien aikana aikuiset kontrolloivat lasten tekemisiä ja varsinkin kovaa meteliä. Päivähoidon henkilökunnan tulee osata käyttää valtaa oikeissa tilanteissa ja muuten lapset ryhtyvät toimimaan lapsilähtöisesti. (Kalliala 2008, 20–21.)

3.3 Perhelähtöisyys

Vanhemmat ovat omien lastensa asiantuntijoita. He tekevät päätökset lasta ja perhettä koskevissa asioissa sekä ovat pysyviä vaikuttajia lapsensa elämässä. Päivähoidon henkilökunta toimii lapsen tilapäisenä vaikuttajana. Perhelähtöisessä työskentelyssä pääperiaatteena on se, että vanhempia kunnioitetaan lapsen hoidossa ja ohjauksessa. Perhelähtöisessä työskentelyssä on tärkeää luoda avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus sekä kunnioittaa perheen eroavaisuuksia, erilaisia arvoja, uskomuksia ja selviytymistapoja. (Järvinen ym. 2012, 24–25.) Perhelähtöisessä toimintatavassa vanhemmat otetaan mukaan tasaver-

taisina kumppaneina arvioimaan, suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaa yhdessä päivähoiton henkilökunnan kanssa (Määttä & Rantala 2010, 155).

Perheet arvostavat sitä, kun heidän asiantuntijuuttaan kunnioitetaan. Vanhempia tulisi kannustaa antamaan palautetta ja kertomaan heidän toiveistaan päivähoitoon liittyen. Päivähoiton henkilökunnan ammattitaitoon kuuluu osata ottaa vastaan rakentavaakin palautetta. Vanhemmilta tulisi kysellä heidän mielipiteitään lapsen kasvatukseen ja opetukseen liittyen. Mielipiteiden kysymisellä vahvistetaan vanhempien tunnetta tulla kuulluksi ja heidän näkemyksiään sekä toiveitaan kunnioitetaan. Myös lapsen toiminta kotona on hyvin tärkeässä asemassa päivähoiton toiminnan suunnittelussa. (Huhtanen 2004, 75–76.)

Tiedon ja vastuun jakaminen ovat perhelähtöisessä työskentelyssä tärkeimpiä ominaisuuksia. Ilman näitä ei voida luoda luottamuksellista ja avointa suhdetta vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välille. Koko perheen hyvinvointi on edellytyksenä lapsen myönteiselle kasvulle ja kehitykselle. Perhelähtöistä työskentelyä on vaikea toteuttaa, jos ei oteta huomioon koko perhettä. Perheissä löytyy nykypäivänä paljon eroavaisuuksia esimerkiksi perherakenteen suhteen ja ammattilaisen haasteena onkin luoda yksilöllinen yhteistyösuhde, joka sopii juuri kyseiselle perheelle.

4 KASVATUSKUMPPANUUDEN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Ekologinen teoria

Bronfenbrennerin ekologinen teoria on yksi varhaiskasvatuksen taustateorioista ja teoriaa on käytetty paljon vanhempien ja päivähoidon ammattilaisten yhteistyön merkityksen hahmottamisessa. Bronfenbrennerin teoria on vuodelta 1979. Ekologinen teoria huomioi kehittyvän yksilön vuorovaikutuksen erilaisten kasvu-ympäristöjen kanssa. Ekologisen teorian peruslähtökohtana on oletus kehityksen tapahtumisesta yksilön ja ympäristön välisenä vuorovaikutuksena. (Karila & Puroila 2001, 204–205.)

Ekologisen mallin keskeinen ajatus on, että lapsi kasvaa ja kehittyy vuorovaikutuksessa sosiaalisen ja fyysisen ympäristönsä kanssa. Toisaalta ympäristö vaikuttaa lapseen, mutta toisaalta lapsi myös itse muovaa ympäristöään. (Seppälä 2000, 8). Ekologisen kasvatusteorian näkökulman mukaisesti lapsi nähdään aktiivisena toimijana, joka kykenee myötävaikuttamaan omaan kehitykseensä (Bronfenbrenner 2002, 237). Ekologisessa kasvatusteoriassa ympäristön nähdään koostuvan kerrostuneesti eritasoisista ja sisäkkäisistä ympäristöistä, joita Bronfenbrenner kutsuu mikro-, meso-, ekso- ja makrosysteemeiksi (Karila & Puroila 2001, 207–208).

Ensimmäisellä mikrosysteemin tasolla Bronfenbrenner tarkoittaa lapsen lähintä toimintaympäristöä, jossa hän toimii vuorovaikutuksessa aktiivisena osapuolella. Kukin näistä mikrosysteemeistä muodostuu lapsen välittömän kasvu-ympäristön toiminnoista, rooleista ja ihmisten välisistä suhteista. Lapsen koti, toveripiiri ja päivähoito ovat varhaislapsuuden tyypillisiä mikrosysteemejä. (Ahonen ym. 2006, 21). Kasvatuskumppanuuden näkökulmasta mikrosysteeminä ovat päiväkotit ja keskeisinä toimintaympäristön ihmisinä vanhemmat sekä päiväkodin ammattilaiset. (Karila & Puroila 2001, 207–208.)

Toinen taso on mesosysteemi, joka muodostuu, kun kehittyvä yksilö kohtaa toisen mikrosysteemin, kuten esimerkiksi lapsen aloittaessa kodin ulkopuolisen

päivähoidon. Tätä siirtymävaihetta Bronfenbrenner kutsuu ekologiseksi siirtymäksi. (Karila & Puroila 2001, 208–209.) Mesosysteemi sisältää niiden ympäristöjen väliset suhteet, joissa lapsi on aktiivinen toimija. Mesosysteemistä puhuttaessa, tarkastellaan lapsen kasvuympäristöissä toimivien ihmisten välistä vuorovaikutusta. (Hujala ym. 2007, 23.)

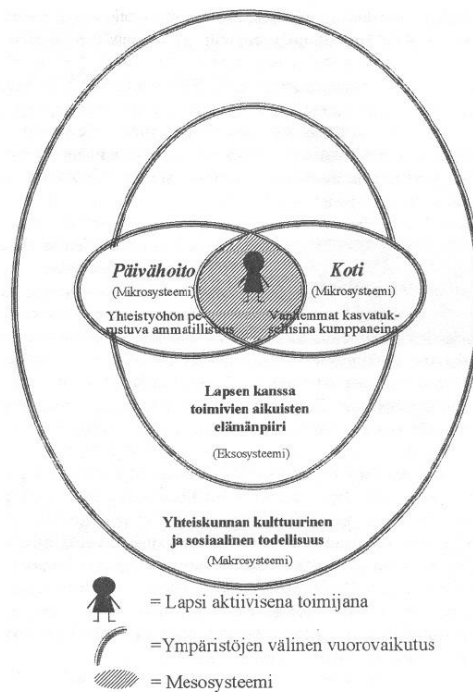
Kolmanteen tasoon eli eksosysteemeihin kuuluvat ne ympäristöt, joihin kehittyvä yksilö ei ota aktiivisesti osaa, mutta jotka kuitenkin välillisesti vaikuttavat lapsen kehitykseen. Esimerkiksi vanhempien työolosuhteet ovat osa eksosysteemiä. (Seppälä 2000, 10.) Lapsen toimintaympäristön ulkopuolinen elämäntodellisuus, kuten työn maailma, vaikuttaa suuresti siihen, mitä hänen lähiympäristössään tapahtuu, vaikka lapsi ei itse osallistu tämän systeemin toimintoihin (Kyrönlampi-Kylmänen ym. 2007, 22).

Ekologisessa teoriassa neljättä ympäristötasoa edustaa makrosysteemi. Makrosysteemi muodostuu yhteiskunnan säädöksistä ja laeista sekä palvelujärjestelmistä ja normeista. (Ahonen ym. 2006, 22.) Yhteiskunnan tasolla toimivaan makrosysteemin kuuluvat asiat vaikuttavat epäsuorasti lapsen kehitykseen. Makrosysteemit näkyvät mikro-, meso- ja eksosysteemeissä muun muassa kasvatusta ohjaavina arvoina, toimintamalleina ja kasvatustajajärjestelminä. Vanhempien ja päivähoidon kasvatustyön kannalta makrotaso määrittää muun muassa ne sosiaaliset ja perhepoliittiset toimenpiteet, joilla yhteiskunta tukee lapsiperheitä. (Karila & Puroila 2001, 209–222.) Hujala ym. (2007, 26) mukaan makrotasolla välittyy se, miten eläminen perustuu kasvatustehtävien jakoon esimerkiksi päivähoidon ja perheen kesken. Perheet ja päivähoito eivät selviä kasvatustehtävästään yksin vaan tarvitaan näiden tahojen saumatonta yhteistyötä lapsen hyvinvoinnin takaamiseksi.

4.2 Kontekstuaalisen kasvun malli

Bronfenbrennerin ekologien teoria on perusta kontekstuaalisen kasvun ajattelutavalle. Kontekstuaalisen ajattelutavan keskiössä on lapsi itse sekä siirtyminen kasvattamisen tarkastelusta kasvun tarkasteluun. Kontekstuaalisuudella tarkoi-

tetaan sellaista näkökulmaa, että lapsen toimintaa voidaan ymmärtää vain osana koko ympäristön toimintaa. Lapsen oppimista, kasvua ja kehitystä ei nähdä vanhempien tai esimerkiksi opettajien toimenpiteiden seurauksena, vaan lasten ja aikuisten sekä lasten keskinäisen yhteistoiminnan tuloksena. Lapsen kasvun ja kehityksen kannalta tärkeää on se millainen vuorovaikutussuhde rakentuu kasvuympäristöjen eri tasojen välille. Esimerkiksi päivähoitohenkilöstön suhde lapsen vanhempiin on lapsen välittömän toimintaympäristön ulkopuolinen, mutta erittäin oleellinen vuorovaikutussuhde lapsen arjen kannalta. (Hujala ym. 2007, 16, 19.)

KUVIO 2. Kontekstuaalisen kasvun malli perheessä ja päivähoitossa kasvavan lapsen näkökulmasta (Hujala ym. 2007, 21).

Kontekstuaalinen kasvun tarkastelutapa käyttää Bronfenbrennerin ekologisen teorian käsitteitä ja rakenteita (Kuvio 2), mutta siinä lapsi on toiminnan keskiössä ja toimija, tilanne sekä ympäristö nähdään erottamattomina (Hujala ym. 2007, 19).

4.3 Bronfenbrennerin ekologisen teorian liittäminen kasvatuskumppanuuteen

Bronfenbrennerin ekologisesta kasvatusteoriasta on löydettävissä monenlaisia yhteyksiä kasvatuskumppanuuteen. Jotta yhteistyö kodin ja päiväkodin välillä olisi parasta mahdollista, on yhteistyö näiden mikrotasojen välillä välttämätöntä. Päivähoidossa yhteistyön edellytykset rakentuvat lapsen elämässä vaikuttavien aikuisten toiminnasta. (Hujala ym. 2007, 28.) Yhteistyössä tarvitaan jaettava osallistumista, vuoropuhelua ja tiedon olemassaoloa eri kasvatusympäristöistä, jotta lasta ja hänen perhettään osataan kohdella heidän tarpeidensa ja kiinnostuksiansa mukaan (Kaskela & Kekkonen 2006, 17).

Päivähoidossa olevaan lapseen vaikuttaa suoraan ja välillisesti monia eri toimintaympäristöjä. Päiväkodin toimintaympäristössä onkin tärkeää sisäistää ekologisen teorian eri tasot ja huomioida ne myös arjessa. Kasvatuskumppanuuden tavoitteena on, että lapsi tulee kokonaisvaltaisesti nähdyksi, ymmärretyksi ja kannatelluksi näiden moninaisten kasvuympäristöjen ympäröimänä (Kaskela & Kekkonen 2006, 17).

Kasvatuskumppanuudessa lapselle kaksi hyvin merkityksellisintä ympäristöä eli koti ja päivähoito kohtaavat. Kun vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välinen vuorovaikutus ja yhteistyö sujuvat mahdollisemman avoimena lapsenkin hyvinvointi todennäköisesti lisääntyy. Edellytykset tällaiseen saumattomaan luottamukselliseen yhteistyöhön varhaiskasvatuksessa ovat erinomaiset. Lapsi tulee tutuksi hoitopaikassaan, sillä viettää siellä kymmeniä tunteja viikoittain ja vanhemmatkin kohdataan päivittäin.

5 KASVATUSKUMPPANUUS VANHEMPIEN JA PÄIVÄHOIDON YHTEISENÄ KASVATUSTEHTÄVÄNÄ

5.1 Vanhempien osallisuus päivähoidossa

Vanhempien osallisuus päivähoidossa tarkoittaa sitä, että vanhemmat saavat tarpeeksi tietoa päiväkotien toimintatavoista ja ohjaavista periaatteista. Osallistumisen tavoitteena olisi, että vanhemmat voivat jakaa omia kokemuksiaan ja tietämystään kasvattajille. (Kattainen & Kortelainen 2009, 9.) Nykyään vanhemmat saavat paljon tietoa lastensa päivästä hakutilanteissa. Tämä vaikuttaa siihen, että vanhemmat ovat nykyään entistä enemmän halukkaampia myös kehittämään päivähoidon toimintaa. Lasten vanhemmat ovat lapsiensa parhaita asiantuntijoita ja tätä asiantuntija-apua halutaan hyödyntää päivähoidossa. (Mikkola & Nivalainen 2009, 11–12.)

Päivähoidossa on otettu monissa paikoissa käyttöön kasvatust keskustelut, joissa vanhemmat kertovat päivähoidon henkilökunnalle omasta lapsestaan ilman lapsen läsnäoloa. Tällä tavoin löydetään nopeammin yhteinen sävel ja suhteen luominen helpottuu, kun lasta hoidetaan vanhempien pyytämällä tavalla. Kasvatust keskusteluissa puhutaan muun muassa lapsen kasvatuksesta, perheen sisäisistä rooleista, ruokailuun liittyvistä asioista, nukkumisesta, puhtaudesta, terveydestä ja vuorovaikutuksesta, jotka vaihtelevat eri perheiden välillä. Ammatillisuuteen kuuluu, että kasvattaja tiedostaa ja tunnistaa perheiden tarpeet ja toimii niiden mukaisesti. (Koivunen 2009, 169.)

Vanhempien ja päivähoidon henkilöstön välinen viestintä on erityisen tärkeää. Hyvä vastavuoroinen viestintä edesauttaa myös lasten myönteistä kognitiivista ja sosiaalista kehitystä. (Early Childhood Research & Practice 2013.) Vanhemmilta tuleva panostus päivähoidon lisää yhteistä vuorovaikutusta. Osallistamalla vanhempia he oppivat enemmän lapsen päivittäisestä toiminnasta ja oppimisesta. (The Pre-School Learning Alliance 2013.) Vanhemmillä tulee olla mahdollisuus vaikuttaa päiväkodin yksiköiden varhaiskasvatussuunnitelman sisäl-

töön ja osallistua sen arviointiin. Tällä varmistetaan se, että varhaiskasvatussuunnitelmat tullaan laatimaan kasvatusyhteisön yhteistyönä ja samalla vanhemmat voivat olla kehittämässä päivähoiton arkea. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 32.)

Vanhempien rooli lasten kasvattajana on suuri. Lapsille on tärkeää, että vanhemmat ovat läsnä ja se edesauttaa lasten oppimista ja sopeutumista ympäristöön. Lasten henkinen ja sosiaalinen minä kehittyy helpommin, kun vanhemmat luovat lapselle laadukkaan kasvu ympäristön. Vanhempien tulisi keskustella lastensa kanssa oppimisesta ja päivittäisistä asioista. (Department for Education 2013.)

5.2 Kasvatuskumppanuus käsitteenä

Päivähoitossa vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välinen yhteistyö sisältää kaikenlaisen vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välisen vuorovaikutuksen ja toiminnan. Yhteistyö on laaja käsite, joka on saanut rinnalleen muita käsitteitä. Muun muassa käsitteet kasvatusvastuun jakaminen, jaettu kasvatusvastuu ja vastuun kumppanuus kuvaavat yhteistyön sisältöjä ja merkitystä. Päivähoiton ammattilaisten ja vanhempien välistä keskinäistä ja vastavuoroista vuorovaikutusta voidaan kutsua myös kasvatuskumppanuudeksi. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma on osaksi vaikuttanut siihen, että päivähoitossa on otettu käyttöön käsite kasvatuskumppanuus. (Koivunen 2009, 151, 153.)

Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan ”vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen prosessien tukemiseksi” (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 32). Kasvatuskumppanuudessa pyrkimyksenä on luoda kumppanuus vanhempaan niin, että vanhemmat ja kasvattajat jakavat lapsen kasvatustehtävän yhteisesti. Pyrkimyksenä on jakaa mahdollisemman avoimesti kysymyksiä lapsen kehitykseen, hoitoon ja kasvatukseen liittyen vanhemman ja päivähoiton henkilökunnan kesken (Kanninen & Sigfrids 2012, 133). Kasvatuskumppanuudessa jae-

tussa, mutta yhteisessä kasvatustehtävässä yhdistyvät molempien osapuolten olennaiset lasta koskevat tiedot (Koivunen 2009, 152).

Koivusen (2009, 153) mukaan kasvatuskumppanuudesta puhuttaessa vanhemmilla on aina ensisijainen kasvatusoikeus ja – vastuu. Henkilöstön vastuulla on luoda edellytykset kumppanuudelle ja toteuttaa kumppanuusperusteista kasvatusyhteistyötä osana lapsen varhaiskasvatusta ja perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä (Kekkonen 2012, 42). Päivähoidon henkilökunnalla taas on koulutuksen tuoma ammatillinen tieto ja osaaminen. Kasvatuskumppanuuden ja tasavertaisen yhteistyön edellytysten luomisen päävastuu on kuitenkin aina päivähoidon henkilökunnalla (Koivunen 2009, 153).

Keltikangas-Järvinen (2012, 169) kritisoi nimitystä kasvatuskumppanuus teoksessaan Pienen lapsen sosiaalisuus. Kasvatuskumppanuus on terminä luottamusta herättävä, mutta ei hänen mielestään kuitenkaan ihan oikeaan osuva, sillä kumppanit ovat aina samanarvoisia. Ammattikasvattajat, vaikka olisivat miten hyvin koulutettuja ja mitä parhaimpia ammattinsa taitajia, eivät hänen mielestään ole vanhempien kanssa samanarvoisia.

Kasvatuskumppanuuden laadukkaan toteutumisen haaste onkin juuri se, miten yhdistää vanhempien ensisijainen tieto sekä tuntemus ja ammattilaisen tieto lapsesta luontevasti. Päivähoidon henkilökunnalta vaaditaan vahvaa herkkyyttä tunnistaa erilaisten perheiden tarpeita sekä vankkaa ammatillisuutta osata toimia niiden suuntaisesti.

5.3 Kasvatuskumppanuuden tavoitteet

Kasvatuskumppanuus on kirjattu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, Laatia kodin ja koulun yhteistyöhön- laatusuosituksiin sekä opetusministeriön Perusopetuksen laatuksenteoreihin. Kasvatuskumppanuus edistää lapsen ääntä arvostavan palvelukulttuurin, dialogisen vuorovaikutuksen ja luottamuksellisten yhteistyösuhteiden luomista lapsen kasvuympäristöihin. Kasvatuskumppanuudessa varhaiskasvatuksen ammattilaiset sitoutuvat lapsen huolenpidon, edun ja oikeuksien edistämiseen yhteistyössä vanhempien kanssa. Aikuisten yhteisvas-

tuullinen huolenpito lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta on kaikkien lasten oikeus. Kasvatuskumppanuuden erityistehtävänä on tunnistaa mahdollisemman varhain lapsen erityisen tuen, avun ja suojelun tarve. Kasvatuskumppanuuden tavoitteena on myös edistää vanhempien osallisuutta palveluihin sijoittuvissa lapsen kehitysympäristöissä. (THL Kasvun kumppanit 2013.)

Kasvatuskumppanuudessa korostetaan vanhemmuutta lapsen ensisijaisena ihmissuhteena. Etenkin silloin, kun vanhempien jaksaminen on tiukoilla tai vanhemman verkosto ei tarjoa riittävää tukea vanhemmuudelle, tulisi päivähoidon henkilökunnan pyrkiä tukemaan vanhempia lisäämällä vanhemman ymmärrystä lapsen tarpeista ja kehitysvaiheista. Hyvään kasvatuskumppanuuuteen liittyy olennaisesti myös yhteisymmärrys vanhemman ja hoitohenkilökunnan välillä siitä, miten lapsen yksilölliset hoito- ja kasvatussuunnitelmat ja päiväkodin toimintamenetelmät toteutuvat päiväkodissa. Omahoitajan ja muun päivähoidon henkilöstön tehtävänä on säännöllisesti kertoa vanhemmille, mitä varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi on tehty. (Kanninen & Sigfrids 2012, 133, 136.)

Kannisen & Sigfridin (2012, 134) mukaan kasvatuskumppanuudessa päivähoiton henkilökunnan kiinnostuksen osoittaminen, sekä lapsen kehitystä, että persoonallisuutta kohtaan välittävät vanhemmille ammatillisuutta parhaimmillaan. Omahoitajan ja muun päivähoiton henkilökunnan tulisi antaa palautetta näkemästään hyvästä lapsessa sekä vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksesta. Omahoitajan tulisi olla myös hyvin herkkä mahdollisille puutteille ja hänen tulisi olla valmis pohtimaan vanhemman kanssa, mistä apua kannattaa hakea, jos tarvetta siihen ilmaantuu.

5.4 Kasvatuskumppanuutta ohjaavat periaatteet

Kasvatuskumppanuuden periaatteita ovat kuuleminen, kunnioitus, dialogi ja luottamus. Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan tietoista sitoutumista toimimaan lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tuke-

miseksi. Se edellyttää keskinäistä luottamusta, tasavertaisuutta ja toistensa kunnioittamista. (Koivunen 2009, 153.)

Vuoropuhelussa kuuntelu ja toisen kuuleminen ovat keskeisiä asioita. Kuulevassa suhteessa asetetaan kuulemaan toisen ihmisen asiaa, ajatuksia ja puhetta. Eläytyvä kuunteleminen, keskittyminen ja läsnäolo näyttäytyvät toiselle aito-
na kiinnostuksena, empaattisuutena ja rehellisyytenä. (Kaskela & Kekkonen 2006, 32.) Kuulluksi tulemisen tunne on osa kohtaamista, ja se liittyy vahvasti kokemukseen vuorovaikutuksesta eli millaista reaktioita tai palautetta vanhempi on itsestään ja kertomastaan saanut. Kohtaamisen ja kuulluksi tulemisen tunteet määrittävät ihmisen kokemusta siitä, miten hän kokee saavansa apua ja miten hänen avuntarpeeseensa liittyvien pulmien ratkaiseminen edistyy. (Rönkö & Rytönen 2010, 53.)

Kunnioittavan suhteen luominen on toisen ihmisen arvostamista ja hyväksymistä. Avoimuus ja myönteisyys auttavat ihmistä ymmärtämään, että häntä kunnioitetaan ja arvostetaan. Kuuntelemisen kautta voidaan oppia hyväksymään, ymmärtämään ja kunnioittamaan toista ihmistä. Kunnioitus helpottaa vuorovaikutuksen syntymistä, jossa on mahdollista tuoda esiin asioita peittelemättä ja teeskentelemättä. (Kaskela & Kekkonen 2006, 34.)

Järvisen ym. (2009, 119) mukaan kasvatuskumppanuuden kolmas edellytys on tasavertainen vuorovaikutus eli dialogisuus. Dialogisuus on keskustelua, jossa toisen tietämys ei ole merkityksellisempää ja arvokkaampaa kuin toisen osapuolen. Dialogisuus toteutuu tasa-arvoisessa puheessa, johon mahtuu eri mieltä oleminen, suorapuheisuus ja rehellisyys. Parhaimmillaan kasvattajan ja vanhemman dialogi synnyttää kahdenkeskisen yhteisöllisyyden kokemuksen liittyen lapsen asiaan ja kasvatusprosessiin. (Kaskela & Kekkonen 2006, 39–40.)

Varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja vanhempien välinen luottamus ja mahdollisemman avoin vuorovaikutus luovat perustan hyvälle kasvatuskumppanuudelle (Järvinen ym. 2009, 118). Luottamus syntyy aina kohtaamisessa ja rakentuu kuulemisen ja kunnioituksen periaatteesta. Luottamuksen syntyyn tarvitaan aina aikaa, yhteisiä kohtaamisia ja vuoropuhelua. Useimpien vanhempien mielestä

luottamus päivähoidon työntekijöihin rakentuu siitä, millä tavalla työntekijät välittävät tietämystään lapsesta. Luottamus rakentuu myös vanhempien mahdollisuudesta vaikuttaa lapsensa hoitoon, kasvatukseen ja opetukseen liittyviin asioihin. Arkinen ja päivittäinen vuoropuhelu lapseen liittyvistä asioista luo vahvaa perustaa luottamukselle. (Kaskela & Kekkonen 2006, 36.)

Aikuisten kohtaamiset portilla, eteisessä tai pihalla ovat usein nopeita vuorovaiikutustilanteita, mutta hyvin tärkeitä hetkiä luottamuksen, kunnioituksen, kunnioituksen ja dialogisuuden rakentumiselle. Näissä tilanteissa tulisi pystyä luomaan vastavuoroinen avoin keskusteluilmapiiri, jossa kumpikin osapuoli voi kertoa peittelemättä huoliaan, ilojaan ja surujaan. Samalla lapselle välittyy tunne siitä, että hänelle tärkeän aikuiset välittävät tilanteesta, toisistaan sekä hänestä itseltään.

5.5 Kasvatuskumppanuuden toteuttaminen Ruonan ja Taimon päiväkodeissa

Jokaisella Naantalın päivähoitoyksiköllä on oma varhaiskasvatussuunnitelman-
sa, joka perustuu kaupungin yhteiseen suunnitelmaan (Naantalın varhaiskasva-
tussuunnitelma 2005, 6, 9). Kasvatuskumppanuuden sisällöistä on kirjattu oma
suunnitelma Ruonan päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaan (2012–2013).
Ennen kuin lapsi on aloittamassa hoidon päiväkodissa, omahoitaja käy van-
hemman kanssa aloituskeskustelun, jossa hän oppii tuntemaan lasta vanhem-
man kuvailemana. Keskustelun jälkeen omahoitaja käy tutustumiskäynnillä lap-
sen kotona. Käynnin aikana hoitaja tutustuu lapseen leikkien tai pelaillen hänen
kanssaan. Tämän jälkeen vanhempi tuo lapsen tutustumaan päiväkotiin, jossa
omahoitaja ottaa hänet vastaan. (Ruonan päiväkodin varhaiskasvatussuunni-
telma 2012–2013.)

Ruonan päiväkodissa syksyisin pidettävässä vanhempainillassa keskustellaan
vanhempien kanssa, millaisen yhteistyön he kokevat parhaaksi. Lisäksi syksyn
ja kevään aikana jokaisen lapsen omahoitaja käy vanhemman kanssa kasva-
tuskeskustelun. Käytössä on kaavake, johon kirjataan sekä vanhemman että
hoitajan näkemyksiä ja tavoitteita toimintakaudelle. Jatko-yhteistyö lapsen par-

haaksi muotoutuu näistä lähtökohdista. Yhteistyön tavoitteena on mahdollisimman avoin ja rehellinen ilmapiiri puolin ja toisin. Ruonan päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmassa on kirjattuna myös, että lapsen elämän asioista puhuminen päivittäin on tärkeää. Jos tulee asioita, jotka mietityttävät tai huolestuttavat henkilökuntaa toivoo, että vanhemmat ottavat ne puheeksi. Päiväkodilla toimii myös vanhempainyhdistys, jonka järjestämässä toiminnassa vanhemmilla on hyvä tilaisuus tutustua toisiinsa. (Ruonan päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelma 2012–2013.)

Myös Taimon päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmasta (2013) löytyy suunnitelma kasvatuskumppanuuden toteuttamiseksi. Taimon päiväkodissa kasvatuskumppanuudessa pidetään tärkeänä sitä, että vanhemmat ja kasvatushenkilöstö katsovat yhdessä lapsen suuntaan ja yhdistävät tietämyksensä lapsen hyväksi. Vanhempia pidetään lapsensa asiantuntijoina ja ammattikasvattajia lapsen yleisen fyysisen ja psyykkisen kehityksen tuntijoina. Taimon päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelman mukaan tärkeää on myös vanhempien tukeminen, huolien puheeksi ottaminen ja varhainen puuttuminen silloin, kun se on lapsen edun mukaista. Lapsen tuen tarpeen lähtökohta on aina lapsen etu ja oikeus saada tukea.

Ennen lapsen päivähoidon aloitusta lapsen omahoitaja käy vanhempien kanssa alkukeskustelun. Vanhemmille lähetetään postissa esitietokaavake lapsen asioista, jonka vanhemmat tuovat täytettynä mukanaan alkukeskusteluun. Kaavakkeeseen kirjattujen asioiden pohjalta vanhemmat ja päiväkodin työntekijä keskustelevat lapsesta ja hänen tarpeistaan. Keskustelun tavoitteena on puhua lapsen asioista monipuolisesti mahdollisemman avoimessa keskusteluilmapiirissä. Alkukeskustelun yhteydessä vanhemmille esitellään päiväkodin tilat ja samalla kerrotaan päiväkodin erilaisista käytännöistä. Päiväkodissa pidetään kasvatustilaisuuksia 1–2 kertaa vuodessa, mitkä eroavat toisistaan laadultaan ja kestoltaan. Keskustelun pitää lapselle osoitettu omahoitaja. (Suullinen tiedonanto, päiväkodin johtaja Sanna Kanerva 5.11.2013.)

Sanna Kanervan mukaan (5.11.2013) lapsen omahoitaja tekee myös tutustumiskäynnin lapsen kotiin ennen päivähoiton aloitusta. Tutustumiskäynnin tavoitteena on tavata lapsi hänen omassa tutussa kasvuympäristössään. Tapaamisen aikana omahoitajan tarkoituksena on tutustua lapseen, jotta lapsi kokisi päivähoiton aloituksen mahdollisemman turvallisena ennestään tuttu omahoitaja tukenaan. Ennen varsinaista päivähoiton aloitusta lapselle mahdollistetaan myös tutustumiskäynnit päiväkotiin.

Taimon päiväkodin henkilökunnan tiedottamisesta vanhemmille osa tapahtuu sähköisesti ja osa paperiversiona. Sähköpostikirjeenvaihtoa tapahtuu säännöllisesti vanhempien ja päivähoiton välillä, mutta reissuvihkoja päiväkodissa ei ole käytössä. Tämän lisäksi vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta pitävät yhteyttä myös puhelimitse. Päiväkodilla toimii myös vanhempainkerho. Tapaamisia vanhempainkerholla on ollut tähän mennessä vasta kolme kertaa, joten toiminta on vielä hyvin uutta. Vanhempainkerhossa vanhemmat voivat tutustua toisiinsa ja järjestää erilaisia tapahtumia ja tempauksia. Myös vanhempainillat ovat tärkeä viestintäkanava vanhempien ja päiväkodin välillä. (Suullinen tiedonanto, päiväkodin johtaja Sanna Kanerva 5.11.2013.)

6 HUOLIPUHE VARHAISKASVATUKSESSA

6.1 Huolen puheeksi ottamisen lähtökohdat

Määttäsen ja Rantasen (2010, 102) mukaan ensimmäiseksi huoli voidaan liittää lapsen yksilöllisiin ominaisuuksiin. Silloin puhutaan lapsen vammasta, oppimisvaikeudesta, kehityksen viivästyelmästä tai itsensä vahingoittamisesta. Toiseksi huoli voidaan ottaa puheeksi lapsen kasvuympäristöjen ominaisuuksiin ja toimintatapoihin liittyen. Silloin puututaan esimerkiksi lapsen sosiaalisiin ongelmiin kotona tai kiusaamiseen päivähoidossa. Kolmantena kohtana voidaan pitää yhteiskunnassa vallitsevia arvoja sekä toimintamalleja, jotka ohjaavat lapsiperheitä.

Lapsen aloittaessa päivähoiton luottamus perheen ja päivähoiton henkilökunnan kanssa on perusta hyvälle yhteistyölle (Koivunen 2009, 158). Vanhemmat ovat vastuussa lapsen kasvatuksesta, mutta päivähoiton henkilökunta auttaa siinä. Kun luottamus toimii päivähoiton ja vanhempien välillä, silloin myös vaikeita asioita on helpompi ottaa puheeksi. Luottamusta ei luoda heti, vaan se syntyy useiden kohtaamisten kautta. Oikealla toiminnalla luottamuksen pystyy pitämään, mutta se on myös helppo menettää, jos puhuu esimerkiksi lapsen asioista ilman vanhempien lupaa. (Koivunen 2009, 159.)

Huolen noustessa pintaan, on se heti otettava puheeksi vanhemman kanssa, jotta lapsi saisi oikeanlaista apua kehitykseensä. Huoli kannattaa ottaa puheeksi myös epävarmoissa tilanteissa (Koivunen 2009, 98). Päivähoiton henkilökunnalle asia voi olla helpompi käsitellä kuin vanhemmalle, joka ei välttämättä ole huomannut omassa lapsessa samaa. Alusta asti tulee muistaa, että vanhempien mielipidettä pidetään tärkeänä ja heidän neuvoja kuunnellaan. Kuitenkin päivähoiton henkilökunnan apu on korvaamaton vaikeita asioita hoidettaessa. (THL Kasvun kumppanit 2013.)

6.2 Huolen puheeksioton ennakointi

Eriksson ja Arnkil (2005, 28) puhuvat paljon kirjassaan ennakoinnista ja sen merkityksestä työssä. Jokainen työntekijä ennakoi ja miettii tapahtumien seurauksia, mutta aina ennakointikaan ei osu oikeaan. Ennakoinnin tarkoitus ei ole ennustaa tapahtuvaa, vaan työntekijä voi sen avulla pysähtyä miettimään mikä lapsessa herättää hänen kiinnostuksensa ja huomionsa (Järvinen ym. 2012, 188). Ennakoinnin avulla työntekijä pystyy herättelemään uteliaisuuttaan, löytämään toivoa sekä kehittämään toimintatapojaan. Vaikka työntekijä miten paljon ennakoi tilannetta, jossa hän tulee ottamaan huolen puheeksi huoltajan kanssa, niin sitä ei voi täysin ennakoida. Nämä tilanteet ovat kuitenkin aitoja keskusteluja ja niihin toinen osapuoli tulee omien ajatusten, kokemusten, odotusten ja ennakointien kanssa. (Eriksson & Arnkil 2005, 28.)

Huolen puheeksioton ennakointilomaketta voidaan käyttää tukena tilanteissa, kun työntekijällä on noussut huoli lapsesta, huolta ei ole otettu syystä tai toisesta puheeksi huoltajien kanssa tai työntekijä haluaa kehittää huolen ilmaisemista osana työtä. Ennakointilomakkeessa on kolme osaa, joiden avulla huolen puheeksi ottaminen olisi helpompaa. Ensimmäistä osaa käytetään silloin kun työntekijä suunnittelee tilaisuutta, jossa aikoo ottaa huolen puheeksi huoltajan kanssa. Toista osaa on tarkoitettu käytettäväksi silloin, kun työntekijä on juuri valmistumassa tapaamiseen ja kolmas osa täytetään heti tapaamisen jälkeen. (Järvinen ym. 2012, 191.) Naantalin päiväkodeissa ei vielä käytetä huolen puheeksioton ennakointilomaketta. Ennakointilomake voisi olla apuna silloin, kun esimerkiksi kasvatustilanteissa käsitellään lapsen asioita ja kaivataan konkreettista tukea ohjattuun keskusteluun.

6.3 Varhainen puuttuminen

Kun kasvattajalle nousee huoli lapsen kehityksestä, asia tulee ottaa puheeksi välittömästi lapsen vanhempien kanssa. Tämä vaihe on huolen puheeksioton vaihe. Tästä alkaa prosessi, joka tähtää lapsen kehitykseen. Siihen kuuluvat

varhainen puuttuminen, varhainen tuki, varhainen vastuu, huoli, erityinen tuki ja interventio. (Koivunen 2009, 160.)

Kun kasvattaja on ottanut huolen puheeksi lapsen vanhempien kanssa, vanhemmat reagoivat kuulemaansa hyvin eri tavoin. Toisille huolen puheeksiotto voi olla helpotus, kun taas toiset voivat kieltää kokonaan asian. Vanhempien reaktiossa voidaan erottaa kriisin vaiheita ja reaktio auttaa tulkitsemaan vanhempien suhtautumista asiaan. Kriisejä sinänsä kuuluu jokaisen elämään. Kasvattaja ei välttämättä ole tulkinnut lapsen tilannetta oikein ja silloin keskustelu tilanteesta auttaa. (Huhtanen 2004, 79–80.)

Negatiivinen kommentti omasta lapsesta vaikuttaa moniin vanhempiin niin, että he ryhtyvät syyttämään itseään epäonnistuneesta lapsen kasvatuksesta. Kuitenkaan huolen puheeksiotolla ei haeta tätä. Monesti aluksi vanhemmat kieltävät kuulemansa ja he voivat jopa tuntea vihaa huolen puheeksi ottanutta kasvattajaa kohtaan, joka on ottanut huolen puheeksi. Näissä tilanteissa tulisi muistaa, että varhaisella puuttumisella halutaan vain lapsen parasta hänen kehitykseensä liittyen. (Eriksson & Arnkil 2005, 28–29).

Kriisin alussa vanhemmat menevät shokkiin ja kyseessä on reaktiovaihe, jolloin asia monesti kielletään. Seuraavaksi asiaa ruvetaan käsittelemään ja silloin vanhemmat alkavat pohtimaan kuulemaansa. Tässä vaiheessa he hyväksyvät kuulemansa. Silloin keskustelut kasvattajan kanssa ovat tärkeitä ja kasvattajalla tulisi olla aina aikaa vanhemmalle, kun hän sitä tarvitsee. Viimeinen vaihe on uudelleen suuntautumisen vaihe, jonka aikana muuttuneet asiat hyväksytään osaksi elämää. (Koivunen 2009, 161–162.)

Koivunen (2009, 161–162) toteaa kuitenkin, että tänä päivänä harvemmin vanhemmat enää reagoivat näin vahvasti huolen puheeksiottoon koska he ovat enemmän tietoisia lapsen kehityksestä sekä kasvattajat ottavat aiemmin huolen puheeksi heidän kanssaan. Myös vanhempien kynnys viedä lastaan tutkimukseen on madaltunut sekä heidän oma kiinnostuksensa on lisääntynyt. Vanhemmat hakevatkin itse aktiivisesti tietoa lapsen kehityksestä ja vaikeuksista muun muassa internetistä. Kasvattajan tulee olla tietoinen myös omasta jaksamisesta

taan ja tehdä vanhemmille selväksi millainen on hänen roolinsa ammattilaisena asiassa. Kasvattajan tulee jaksaa huolehtia päivähoitossa olevista lapsista ja samalla myös ohjata vanhempia oikeaan paikkaan, jos he kaipaavat ammattilaisen apua.

6.4 Verkostotyö

Päivähoidon perustehtäviin kuuluvat laajemmassa tulkinnassa hoito, kasvatus, opetus, yhteistyö lasten vanhempien kanssa, verkostotyö sekä lastensuojelun tukitoimi. Päivähoidon toiminnassa on vaikea vetää tarkkaa rajaa eri perustehtävien välille, koska monesti samassa tilanteessa voidaan käyttää eri osaluokkia. Perushoittoon kuuluu myös hoiva ja kasvatukseen kuuluu pedagogisia piirteitä. (Koivunen 2009, 11–12.) Naantalin varhaiserityskasvatuksessa toimii kolme kiertävää varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, jotka yhteistyössä perheen sekä päivähoiton ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa suunnittelevat, toteuttavat ja seuraavat lapsen erityisen tuen ja kuntoutuksen toteutumista. Yhteistyö eri ammattialojen välillä on hyvin tiivistä. (Naantali 2013.)

Verkostotyöllä on ollut suuri merkitys lapsen kehitykselle, varsinkin silloin kun huomataan siinä olevan puutteita. Verkostotyössä käytetään monia eri yhteistyökumppaneita, kuten neuvolat, perheneuvolat, sosiaalityö, lastensuojelu, perhetyöntekijät, puheterapeutit, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, koulupsykologit, alkuopetuksen opettajat ja erityisopettajat, sairaalat ja tärkeimpänä lapsen vanhemmat. (Huhtanen 2004, 96.)

Päivähoidon työntekijät ovat hyvin aktiivisia yhteistyökumppaneita verkostoissa ja verkostotyöltä ei voida välttyä päivähoitossa (Huhtanen 2004, 97–98). Kasvattajan ja vanhemman välinen dialogi eli vuoropuhelu, jossa molempien näkemyksiä arvostetaan, on hyvin tärkeässä asemassa. Dialoginen verkostotyö on otettu ominaiseksi työotteeksi asiakaspalaverissa, joissa on mukana perheenjäseniä, lähiverkoston jäseniä ja työntekijöitä (Määttä & Rantala 2010, 175).

Verkostotyölle yksi tärkeimmistä piirteistä on se, että kaikki osapuolet voivat oppia toisiltaan ja sitoutuneella yhteistyöllä saadaan lapsesta kokonaisvaltainen

kuva (Koivunen 2009, 13). On kuitenkin ensisijaisen tärkeää muistaa, että lapsen asioista saa keskustella toisen yhteistyötahon kanssa ainoastaan silloin, kun vanhemmilta on siihen lupa. Vanhemmilla tulee myös olla mahdollisuus olla paikalla silloin, kun heidän omasta lapsesta keskustellaan. Yhteistyöpalaverissa kartoitetaan lapsen tilannetta ja mietitään jatkoa. (Järvinen ym. 2012, 202.)

Verkostotyö ei kuitenkaan aina ole yksinkertaista ja suju moitteettomasti. Monesti oletetaan, että moniammatilliset kohtaamiset sujuvat hyvin ja tuloksia syntyy. Rakennettu yhteistyön luonne kuitenkin vaihtelee, kun työntekijät vaihtuvat tai kun uusia työmenetelmiä otetaan käyttöön. Verkostotyön onnistumiselle on olennaista se, että työntekijät tuntevat toistensa työt. Verkosto toimii parhaiten, kun se koostuu toisiaan täydentävistä osista ja vastuut on jaettu oikein. Verkostotyössä kaikki yhteistyötahot on hyväksyttävä tasavertaisina. Palaverissa jokaisen osapuolen näkemys on tärkeä ja kaikkien mielipiteitä tulee kunnioittaa eikä missään nimessä väheksyä tai aliarvioida. (Koivunen 2009, 15.)

7 TUTKIMUKSEN TARPEELLISUUS JA TAUSTAT

7.1 Aiemmat tutkimukset aiheesta

Tutkimuksemme alussa tutustuimme aiemmin tehtyihin opinnäytetöihin ja erilaisiin tutkimuksiin vanhempien ja päivähoidon välisestä yhteistyöstä sekä huolipuheesta. Näitä kahta aihealuetta ei ole havaintojemme mukaan ennen tutkittu yhdessä. Kasvatuskumppanuutta ja huolipuhetta on tutkittu sekä henkilökunnan että vanhempien näkökulmasta. Vanhempien näkökulmaa aiheista on kuitenkin tutkittu kaiken kaikkiaan vähemmän kuin päivähoiton henkilökunnan.

Kasvatuskumppanuutta on tutkinut muun muassa Nina Nordell (2010) tutkimuksessa ”Yhteistyö pelaa molempiin suuntiin”. Opinnäytetyössä tutkittiin esikouluikäisten lasten vanhempien näkemyksiä päiväkodin esiopetusryhmissä toteutavasta kasvatuskumppanuudesta. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mitä vanhemmat odottavat yhteistyöltä päiväkodin kanssa lapsen siirtyessä kohti koulun aloitusta. Työn tarkoituksena oli myös tuottaa kehitysehdotuksia, niin esiopetuksen toteuttamiseen, kuin kodin ja esiopetuksen välisen kasvatuskumppanuuden toteuttamiseen.

Nordellin (2010, 61–63) tutkimuksessa ilmeni, että haastatellut vanhemmat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä niin kodin ja esiopetuksen keskinäiseen kasvatuskumppanuteen. Vanhemmat kokivat kasvatuskumppanuudessa tärkeäksi sen, että heidän mielipiteitään ja näkemyksiään arvostettiin. Tutkimustuloksissa kävi ilmi, että vanhemmat kokivat, että yhteisissä keskusteluissa päiväkodin henkilökunnan kanssa on tärkeää ”antaa tilaa” myös huolenilmaisulle ja asioiden puheeksiottamiselle.

Nordellin (2010, 64–65) tutkimuksen mukaan kasvatuskumppanuuden ja yhteistyön tärkeänä lähtökohtana ovat osapuolten keskinäinen luottamus ja vanhempia arvostava kohtaaminen. Tutkimuksen johtopäätöksinä voidaan myös todeta, että suuri painoarvo yhteistyössä esikouluvaiheessa on myös vuorovaikutuksella ja tiedottamisella.

Huolipuhetta on tutkinut muun muassa Satu Punkari (2011) tutkimuksessa ”Huolen varhainen puheeksiotto – työntekijöiden kokemuksia huolen puheeksiotosta” tavoitteena oli kartoittaa Janakkalan kunnan lasten ja nuorten kanssa työskentelevien käyttämiä menetelmiä ja malleja huolen havaitsemisessa ja puheeksiotossa.

Punkarin (2011, 33) tutkimustuloksissa selvisi, että Janakkalan kunnalla sivistystoimessa on monia malleja, joita voi käyttää apuna, niin huolen havainnoinnissa, kuin huolen puheeksiotossa. Varhaiskasvatuksessa oli selkeät mallit työntekijöiden tukena. Kartoituksen avulla selvisi, että yläkoulun henkilöstö kaipasi yhtenäistä mallia, jonka avulla huolen havainnointi ja jatkotoimenpiteet toimisi selkeästi. Punkarin (2011, 34) toteuttamassa kyselyssä tuli ilmi, että Janakkalan kunta kaipasi kasvatuskumppanuuteen jatkumoa, joka kulkisi varhaiskasvatuksesta koko peruskoulun läpi.

7.2 Tutkimuksen tausta ja tutkimustehtävät

Valitsimme tutkimuksemme aiheeksi päivähoidon henkilökunnan ja vanhempien välisen kasvatuskumppanuuden eli vastavuoroisen vuorovaikutuksen. Olemme olleet opintojen alusta asti kiinnostuneita varhaiskasvatuksesta ja lasten päivähoidosta. Suuntauduimme sosionomi (AMK) – opinnoissamme lapsi-, nuoriso- ja perhetyöhön. Omien kokemusiemme ja kentällä nähtyjen tilanteiden pohjalta huomasimme myös, että huolen puheeksioton problematiikka on toinen ajankohtainen keskustelun aihe päiväkodeissa. Päivähoidolla on hyvät mahdollisuudet havaita ongelmatilanteet ajoissa, koska he tapaavat lapsen ja tämän vanhemmat päivittäin.

Tutkimuksen aihe varmistui puhuttuamme Naantalın Kultarannan päiväkodin johtajan kanssa alkukeväällä 2013. Hänen mielestään työelämä kaipaa tietoa kasvatuskumppanuudesta ja aihetta on hyödyllistä tutkia vanhempien näkökulmasta, jotta päiväkodin henkilökunta ja vanhemmat pystyvät työskentelemään laadukkaassa yhteistyössä myös tulevaisuudessa. Tutkimuksemme työelämän ohjaajan Naantalın kaupungin kiertävän erityislastentarhanopettajan Nina Ali-

Keskikylän mukaan, Naantalissa vanhempien näkökulmaa ja kokemuksia huolen puheeksiotosta päivähoiton puolella on tutkittu vasta vähän. Tutkimustuloksillemme on näin ollen todellista työelämän tarvetta.

Tutkimuksemme avulla selvitämme sitä, millä tavoin henkilökunnan ja vanhempien välinen yhteistyö ja mahdollinen huolipuhe koetaan vanhempien keskuudessa. Tutkimuksemme työstäminen opetti meille, tuleville lastentarhanopettajille paljon kasvatuskumppanuuden laadukkaan toteutumisen tärkeydestä ja huolen puheeksioton keskeisistä elementeistä. Tavoitteenamme oli, että tutkimustuloksiamme voidaan käyttää jatkossa päiväkodin toiminnan kehittämisen tukena. Tarkennetut tutkimustehtävämme olivat seuraavat:

1. Minkälaisia kokemuksia vanhemmilla on kasvatuskumppanuuden toteutumisesta päivähoidossa?
2. Minkälaisia kokemuksia vanhemmilla on huolipuheen toteutumisesta päivähoidossa?
3. Miten vanhempien ja päivähoiton välistä kasvatusyhteistyötä voidaan vanhempien mielestä jatkossa kehittää?

7.3 Tutkimuksen kohderyhmä

Yhteistyöyksiköiksi valitsimme kaksi päiväkotia, jotta tutkimustuloksista saataisiin mahdollisemman laaja. Kyseisiä päiväkoteja meille ehdotti työelämän ohjaaja, Nina Ali-Keskikylä. Tutkimuksessa mukana olevat päiväkodit ovat molemmat kunnallisia ja sijaitsevat Naantalissa. Perusjoukko muodostui Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista. Tarkoituksenamme oli tavoittaa 82 perhettä. Kyselyyn vastasi yhteensä 66 perhettä, joista 70 % (47) äitejä ja 30 % (19) isiä. Ikäjakauma muodostui siten, että suurin osa vastaajista oli 30–40 vuotiaita. Perheistä 69 % (44) on yksi lapsi hoidossa kyseisissä päiväkodeissa, 27 % (18) perheistä on päiväkodeissa 2 lasta hoidossa ja 5 % (4) päivähoidossa lapsia on 3. Tutkimustuloksista käy ilmi, että valtaosa lapsista on ollut hoidossa 0–3 vuotta.

8 KYSELYN TOTETUS JA ANALYYSIN MENETELMÄT

8.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimusmenetelmämme on kvantitatiivinen eli määrällinen. Kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä keskeistä ovat johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teoriat sekä käsitteiden määrittely (Hirsjärvi ym. 2009, 140). Kyselylomake on tavallisin kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä käytetty aineiston keräämisen tapa (Vilkkä 2005, 73).

Lähdekirjallisuuden pohjalta suunnittelimme kyselykaavakkeen kesän 2013 aikana. Kysely tehtiin webropol-ohjelman avulla ja aineisto kerättiin käyntikyselyinä. Pidimme vastausten saamisen kannalta erittäin tärkeänä sitä, että jatkaisimme kyselyt henkilökohtaisesti päiväkodeissa, jolloin meillä oli mahdollisuus kertoa perheille tutkimuksemme tarkoituksesta.

Tutkimusmenetelmäksi valitsimme strukturoidun kyselyn, jossa asiaa kysytään kaikilta vastaajilta samalla tavalla (Hirsjärvi ym. 2009, 199). Kyselytutkimuksessa vastaaja itse lukee kirjallisesti esitetyn kysymyksen ja vastaa siihen itse kirjallisesti. Tällainen aineiston keräämisen tapa soveltuu suurelle joukolle ihmisiä. (Vilkkä 2005, 74.) Kun huoli otetaan vanhempien kanssa puheeksi, on tilanne usein tunteikas. Vanhemmat käyvät mielessään läpi hyvinkin monenlaisia, huolestumisen, mutta myös helpottuneisuuden tunteita. Tutkimuksemme aihe saattaa siis monille vanhemmille olla hyvinkin arkaluontoinen. Kyselylomakkeen etuna on, että vastaaja jää aina tuntemattomaksi (Vilkkä 2005, 74).

8.2 Aineiston kerääminen

Tutkimuslupahakemus anottiin sähköpostitse Naantalın kaupungilta. Tutkimuslupa-anomusta puolsi varhaiskasvatuksen johtaja Anne Järvinen. Tutkimuksellemme on myönnetty myös tutkimuslupa Naantalın kaupungin koulutuslautakunnalta 13.3.2013 Liite 1 (1) ja Liite 1 (2). Kyselytutkimus toteutettiin Ruonan

päiväkodissa 20.8.2013 ja Taimon päiväkodissa 3.9.2013 strukturoituna kyselyinä. Veimme saatekirjeet Liite 2 ja Liite 3 päiväkotilasten vanhemmille viikkoa ennen kyselyn toteutusta.

Tyypillisenä haittana kyselylomakkeessa on pidetty, että riski vastausprosentin alhaisuuteen on suuri ja, että vastauslomakkeiden palautuksessa saattaa tapahtua myös viiveitä. (Vilka 2005, 74.) Nämä riskit minimoimme sillä, että menimme henkilökohtaisesti kohtaamaan vanhempia heidän tullessa hakemaan lapsiaan päiväkodista iltapäiväaikaan. Vanhempien tapaamisessa kerroimme heitä olemme, ja mistä tulemme, sekä mikä on kyselymme tarkoitus. Keräsimme kyselyt itsellemme heti vanhempien vastattua siihen. Tällä tavoin vastausprosentti on parempi kuin, että olisimme lähettäneet kyselyt vanhemmille esimerkiksi sähköpostitse.

8.3 Tutkimuksen analyysi ja esittäminen

Kyselylomakkeen tekeminen vaatii taitoa ja tutkijoiden tulee paneutua moniin eri lähdemateriaaleihin, jotta lomakkeesta tulee mahdollisimman napakka ja turhia asioita ei siitä löydy. Kyselylomake ei ole pelkkä kyselykokoelma, vaan se on tarkoin harkittu ja jäsennelty kokonaisuus. (Alkula ym. 1994, 130.)

Kysymysten muotoilussa tulee olla huolellinen, koska ne luovat perustan tutkimukselle. Jos vastaaja ei ymmärrä kysymystä oikein, niin silloin tulokset vääristyvät, koska tutkijat ja vastaajat eivät ajattele samalla tavalla. Kysymysten tulee olla yksinkertaisia ja helposti lähestyttäviä, mutta ne kuitenkin eivät saa johdella vastaajaa tutkijan haluamaan suuntaan. Kyselylomakkeen rakentamisessa tulee ottaa huomioon se, että aina kaikki asiat eivät ole mitattavassa muodossa eikä aina ole välttämättä saatavilla aiempia mittareita. (Valli 2007, 102–103.)

Kyselyyn vanhemmat vastasivat paperiversiona ja kyselyn toteutuksen jälkeen tulokset siirrettiin webropol-ohjelmaan, jonka avulla kyselyn säilyttäminen ja analysointi oli järjestelmällistä. Ohjelman avulla saimme tallennettua kyselyn niin, että vain tutkijoilla oli pääsy ohjelmaan, joka vahvisti tutkimuksen luottamuksellisuutta. Osa tuloksista siirrettiin Excel-ohjelmaan, jonka avulla teimme

kuviot selkeyttämään tekstiosiota. Avoimet kysymykset analysoimme ja kirjoitimme auki teemoittain.

Taulukot selittävät tutkimustuloksia ja niiden avulla tulosten julkistaminen on helpompaa. Monesti yleistyksen ovat vain perusjoukkoa koskevia päätelmiä. Taulukoiden käyttämisessä tulee ottaa huomioon se, että mitä suuremmat otokset ovat, niin sitä luotettavampia ne ovat. (Alkula ym. 1994, 196, 215, 220.)

Tutkimukseen vastaajille annetut lupaukset kyselyn luotettavuudesta tulee pitää ja ne ovat tärkeitä. Silloin vastaajat voivat uskoa tutkijoiden omaan tutkimusetiikkaan ja tutkimuksia pystytään tulevaisuudessakin tekemään. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa luottamus perustuu siihen, että tuloksia ei analysoida liian pienissä ryhmissä. (Alkula ym. 1994, 295.) Valitsimme tutkimuksen kohteeksi kaksi päiväkotiyksikköä, joka varmisti sen, että kaikki tulokset pystyttiin yhdistämään ja analysoimaan isossa ryhmässä. Tämä takaa sen, että yksittäiset ihmiset eivät paljastu tutkimuksen tilastoista.

9 TUTKIMUSTULOKSET

KASVATUSKUMPPANUUDESTA

9.1 Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä

Kyselylomakkeessa kasvatuskumppanuudesta vanhemmilta kysyttiin asioita riittävästä tiedonsaannista päivän eri toiminnoista, kuunnellaanko vanhempien toiveita sekä toiminnasta johon vanhemmat voivat osallistua. Vanhemmilta kysyttiin muun muassa leikistä, ruokailusta, nukkumisesta, oppimisesta, yleiset päivän tapahtumista toiveista ja päiväkodin toiminnasta.

Tutkimustuloksiamme mukaan suurin osa päiväkotien vanhemmista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat riittävästi tietoa lapsen leikeistä. Ainoastaan 9 % (7) vanhemmista kokee, että he eivät saa tarpeeksi tietoa lapsen päivittäisistä leikeistä.

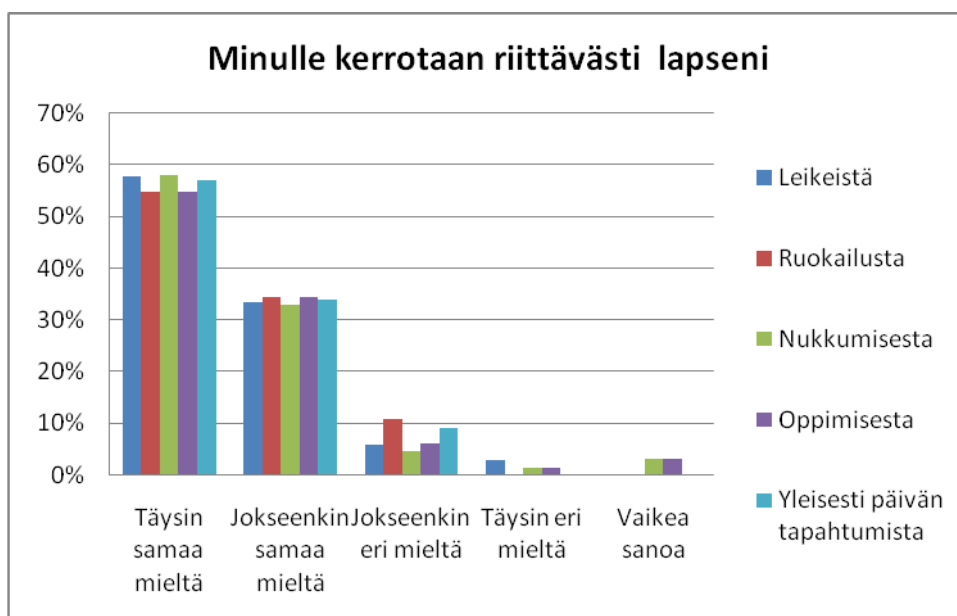
89 % (59) kyselyymme vastanneista vanhemmista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat riittävästi tietoa lapsensa ruokailusta. 11 % (7) vanhemmista oli jokseenkin eri mieltä siitä, että he eivät saa riittävästi tietää lapsensa ruokailusta.

Nukkumisesta kerrotaan vanhemmille riittävästi Ruonan ja Taimon päiväkodeissa. Suurin osa vastasi väittämään ”täysin tai jokseenkin samaa mieltä”. 6 % (4) vanhemmista oli täysin tai jokseenkin eri mieltä siitä, että heille ei kerrota riittävästi lapsensa nukkumisesta hakutilanteessa. 3 % (2) vanhemmista ei osannut vastata kysymykseen.

Vastanneista vanhemmista 89 % (59) on täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat tietoa riittävästi lapsensa oppimisesta. 8 % (5) vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä, siitä että heille kerrotaan liian vähän lapsensa oppimisesta ja 3 % (2) vanhemmista ei osannut kertoa omaa mielipidettään väittämästä.

Yleisesti päivän tapahtumista kerrotaan Ruonan ja Taimon päiväkodin vanhemmille riittävästi. Suurin osa vastaajista oli väittämästä täysin tai jokseenkin samaa mieltä. Kyseisissä päiväkodeissa hakutilanteiden vuorovaikutuksellisiin seikkoihin on siis erityisesti kiinnitetty huomiota ja sen vuoksi vanhemmat ovat näin tyytyväisiä. Väittämään, kerrotaanko päivän tapahtumista yleisesti, vanhemmista vastasi 9 % (6) jokseenkin eri mieltä.

KUVIO 3. Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä.

Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista suurin osa oli sitä mieltä, että lapsen ja perheen kuulumisia kuunnellaan erittäin tai melko hyvin. Melko huonosti kuulumisia kuunnellaan muutaman vastaajan mukaan ja väittämään (2) ei osannut sanoa mitään.

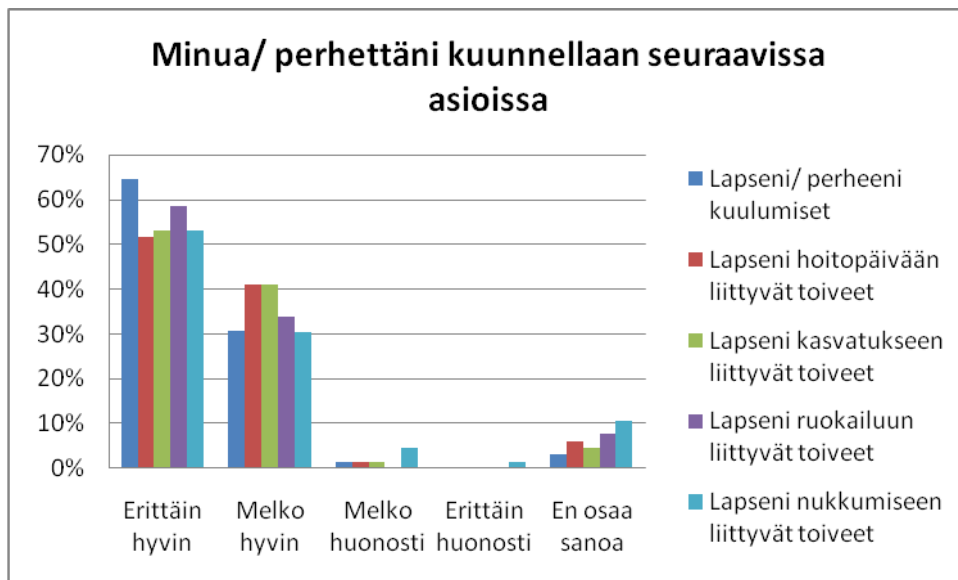
Valtaosa vanhemmista oli tutkimustuloksien mukaan sitä mieltä, että heitä kuunnellaan lapsen hoitopäivään liittyvissä toiveissa. Vanhemmista vain muutama oli sitä mieltä, että lapsen hoitopäivään liittyviä toiveita kuunnellaan melko huonosti. 6 % (4) kyselyyn vastanneista vanhemmista ei osannut kertoa mielipidettään väittämään.

Tutkimustuloksista ilmenee, että Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhempien enemmistö oli tyytyväisiä siihen, että kasvatushenkilökunta kuuntelee lapsen kasvatukseen liittyviä toiveita erittäin tai melko hyvin. Vanhemmista vain muu-

tama oli sitä mieltä, että lapsen kasvatukseen liittyviä toiveita kuunnellaan melko huonosti ja 5 % (3) ei osannut vastata väittämään.

Ruokailuun liittyviä toiveita kuunnellaan kyselyyn osallistuneissa päiväkodeissa. Valtaosa vanhemmista oli sitä mieltä, että heidän toiveita kuunnellaan erittäin tai melko hyvin. Kysymykseen 8 % (5) vanhemmista valitsi vaihtoehdon ”en osaa sanoa”.

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 83 % (55) oli sitä mieltä, että lapsen nukkumiseen liittyviä toiveita kuunnellaan erittäin tai melko hyvin. Lapsen nukkumiseen liittyviä toiveita kuunnellaan 7 % (4) mukaan melko tai erittäin huonosti ja 11 % (7) ei osannut sanoa väittämään mitään.

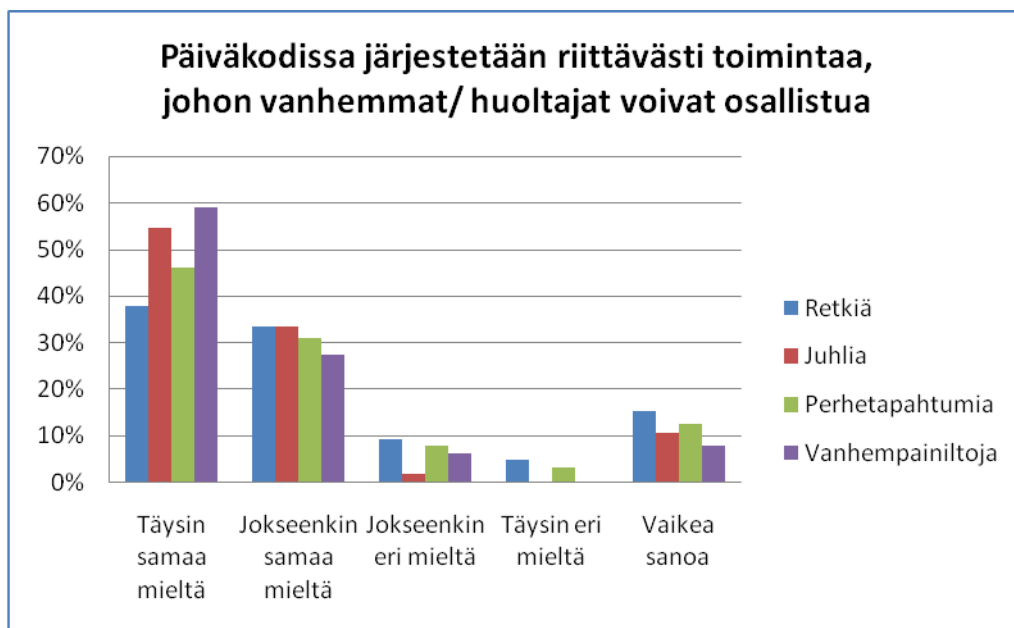
KUVIO 4. Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä.

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 71 % (47) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että päiväkodeissa järjestetään riittävästi retkiä. Päiväkotien vanhemmista 14 % (9) oli asiasta jokseenkin tai täysin eri mieltä. 15 % (10) vastanneista vastasi, että ”vaikea sanoa”.

Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista 88 % (58) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että päiväkodeissa järjestetään riittävästi juhlia. Vain muutama kyselyyn vastanneista oli taas jokseenkin sitä mieltä, että juhlia järjestetään tarpeeksi. 11 % (7) vanhemmista vastasi väittämään ”vaikea sanoa”.

Vanhemmista 77 % (50) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että Ruonan ja Taimon päiväkodeissa järjestetään riittävästi perhetapahtumia. 11 % (7) prosenttia vastasi olevansa asiasta jokseenkin tai täysin eri mieltä. 12 % (8) vastanneista vastasi ”vaikea sanoa” järjestetäänkö perhetapahtumia tarpeeksi.

Päiväkotien vanhemmista 86 % (57) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että päiväkodeissa järjestetään riittävästi vanhempainiltoja. Vastanneista 6 % (4) oli asiasta jokseenkin tai täysin eri mieltä. 8 % (5) vastanneista vastasi ”vaikea sanoa” järjestetäänkö vanhempainiltoja tarpeeksi.

KUVIO 5. Kasvatuskumppanuuteen vaikuttavia tekijöitä.

9.2 Henkilökunnan ja vanhempien välinen vuorovaikutus

Vanhemmista 88 % (57) koki olevansa täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat tarvittaessa ohjausta lapsen pukeutumiseen liittyvissä asioissa. 9 % (6) vastanneista oli väittämästä jokseenkin tai täysin eri mieltä. Vanhemmista vain muutama ei osannut vastata kysymykseen.

Enemmistö vanhemmista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat tarvittaessa apua lapsen ruokailutilanteisiin liittyvissä asioissa. 5 % (3) vanhemmista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämästä. 5 % (3) vanhem-

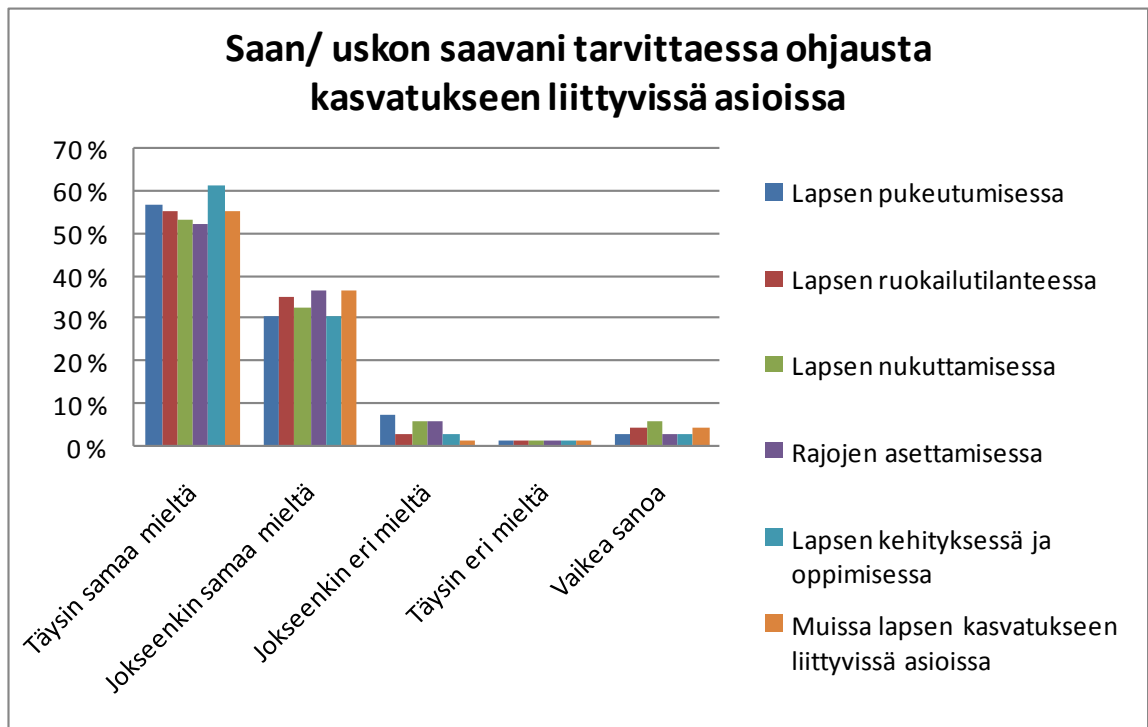
mista ei osannut sanoa saavatko apua ruokailutilanteisiin liittyvissä asioissa päiväkodin henkilökunnalta.

Kyselyyn vastanneista 86 % (55) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat tarvittaessa apua lapsen nukutukseen liittyvissä asioissa. 8 % (5) vanhemmista oli taas täysin tai jokseenkin eri mieltä siitä, että he saavat apua tarvittaessa asiaan liittyen. Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista 6 % (4) oli vastannut vastausvaihtoehdon ”vaikea sanoa”.

Päiväkotien vanhemmista 89 % (59) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat tarvittaessa ohjausta rajojen asettamiseen liittyvissä asioissa. 8 % (5) vastanneista oli asiasta täysin tai jokseenkin eri mieltä. 3 % (2) vastanneista ei osannut vastata kysymykseen.

Kyselyyn vastanneista vanhemmista suurin osa oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saavat tarvittaessa apua päiväkodin henkilökunnalta lapsen kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa. 5 % (3) kyselyyn vastanneista vanhemmista oli täysin tai jokseenkin eri mieltä väittämästä. Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista 3 % (2) ei osannut sanoa mielipidettään asiaan.

Vanhemmista valtaosa oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että myös muissa lapsen kasvatukseen ja kehitykseen liittyvissä asioissa he saavat niin halutessaan apua. Väittämästä jokseenkin tai täysin eri mieltä olivat 3 % (2) vanhemmista. 5 % (3) vastanneista oli vastannut väittämään ”vaikea sanoa”.

KUVIO 6. Henkilökunnan ja vanhempien välinen vuorovaikutus.

Kyselyyn vastanneista 61 % (40) oli sitä mieltä, että vuorovaikutus henkilökunnan kanssa on riittävää. 37 % (24) vastanneista oli asiasta jokseenkin samaa mieltä ja vain muutama vastanneista oli väittämistä jokseenkin eri mieltä. Kaiken kaikkiaan vanhemmat olivat erittäin tyytyväisiä vuorovaikutuksen määrään.

Ruonan ja Taimon päiväkotien kyselyyn vastanneista 85 % (55) koki kasvatuskeskustelut tarpeelliseksi yhteistyön toimivuuden kannalta. 14 % (9) vastanneista oli väittämistä jokseenkin samaa mieltä ja 1 % (1) vastaajista valitsi vastausvaihtoehdon ”vaikea sanoa”.

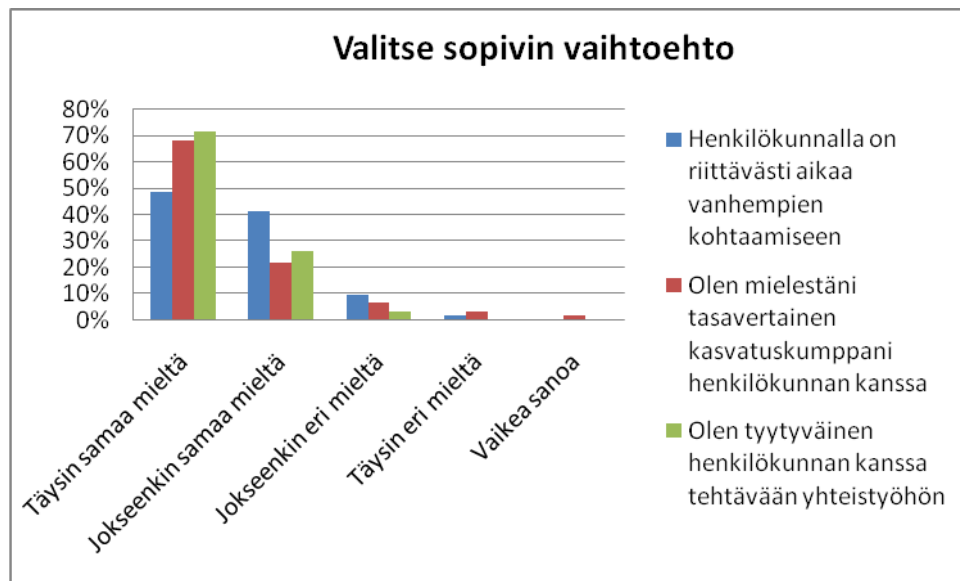
9.3 Yhteistyön toimivuus/ toimimattomuus päiväkodeissa

Tutkimukseen osallistuneista vanhemmista 89 % (59) oli sitä mieltä, että henkilökunnalla on riittävästi aikaa vanhempien kohtaamiseen. 11 % (7) vanhemmista oli jokseenkin tai täysin eri meiltä väitteen kanssa.

Vanhemmista 89 % (58) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteestä, jossa kysyttiin oletko mielestäsi tasavertainen kasvatuskumppani henkilökunnan

kanssa. Tutkimustuloksista voidaan todeta, että kyselyyn vastanneista vanhemmista 9 % (6) oli jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa. 2 % (1) vanhemmista valitsi vaihtoehdon ”vaikea sanoa”.

Kyselyyn osallistuneista Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista 97 % (64) oli tyytyväisiä henkilökunnan kanssa tehtävään yhteistyöhön. Vanhemmista vain muutama oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa.

KUVIO 7. Yhteistyön toimivuus/ toimimattomuus päiväkodeissa.

Avoimeen kysymykseen vastasi 55 % (36) vastanneista. Vastanneista osa koki, että henkilökunnan jatkuva vaihtuvuus vaikeuttaa asioiden hoitamista ja aiheuttaa levottomuutta lapsissa. Kyselystä ilmeni, että lapsen asioista ei ole luontevaa puhua alati vaihtuvan henkilökunnan kanssa. Tutkimustulokset toivat esille myös, että vanhemman voi jossain tilanteessa olla helpompi lähestyä työntekijää, jonka kanssa yhteistyö sujuu luontevimmin. Vastanneiden mukaan molemminpuolinen avoimuus henkilökunnan ja vanhempien kesken keskusteluissa ja kohtaamisissa on tärkeää.

Yhteiset pelisäännöt ja kasvatusnäkemys henkilökunnan ja vanhempien välillä koetaan hyvin tärkeäksi yhteistyön toimivuuden kannalta. Avoimeen kysymykseen oli kirjattu, että vanhempien on tärkeää kuulla henkilökunnalta päivän kulumiset lapsesta, myös huolet ilman, että kaikesta tarvitsee kysellä. Osa vanhemmista kokee henkilökunnan kiireen ja suuret lapsiryhmät yhteistyön haas-

teena. Sovitut palaverit koetaan asiallisina ja kiireettöminä, mutta niitä voisi olla useammin. Tavalliset arjen kohtaamiset henkilökunnan kanssa, esimerkiksi lapsen tuonti- ja hakutilanteet koetaan kuitenkin hyvin tärkeinä ja ne koetaan yleisesti ottaen kannustavina ja positiivisina. Avoimeen vastausvaihtoehtoon vanhemmat olivat maininneet myös, että päiväkotitoiminta on elänyt hienosti mukana muuttuvien perhetilanteiden keskellä. Perheet elävät monenlaisten muutosten alla esimerkiksi uusioperheen arki ja päiväkodin koetaan olleen hyvä yhteistyökumppani näissäkin haastavissa tilanteissa.

Tutkimustuloksemme toi vahvasti esille sen, että henkilökunnan jatkuva vaihtuvuus vaikuttaa negatiivisesti yhteistyön toimivuuteen. Avoimuus, yhteiset kasvatuskäsitteet ja pelisäännöt ovat hyvin tärkeitä, jotta voidaan luoda hyvää kasvatuskumppanuutta vanhempien ja päivähoitoon henkilökunnan välillä. Lapsiryhmät ovat nykyään suuria suhteessa henkilökunnan määrään ja se saattaa näyttäytyä vanhemmille kiireenä. Naantalissa noudatetaan täysin päivähoitoasetusten määräämiä linjauksia ja Naantalissa kaupungin resurssit päivähoitoon eivät ole vähäisiä (Suullinen tiedonanto, Naantalissa varhaiskasvatuksen johtaja Anne Järvinen 17.11.2013).

Vanhempien mielestä yhteistyötä henkilökunnan kanssa hankaloittavat muun muassa henkilökunnan vaihtuvuus, henkilökunnan ja vanhempien oma kiire. Myös ruuhkaiset tuonti- ja hakuhetket koetaan monesti epämiellyttävinä. Kyse-lystä ilmeni myös, että jotkut työntekijät koetaan etäisinä ja hieman tylyinäkin ja henkilökemiat työntekijöiden ja vanhempien välillä eivät kohtaa. Avoimeen kysymykseen oli myös kirjattu, että työntekijällä ei aina ole ymmärrystä, tietoa tai kiinnostusta lapsen asioista kohtaan. Vastauksista nousi esille, että kahdella eri hoitajalla voi välillä olla lapsen käyttäytymisestä eriäviä mielipiteitä. Vanhemman oma sairastuminen on esimerkiksi estänyt ottamasta asioita esille.

10 TUTKIMUSTULOKSET HUOLEN PUHEEKSI OTTAMISESTA

10.1 Huolen puheeksiottoon vaikuttavat tekijät

Tutkimuksemme tuloksista kävi ilmi, että huoli on noussut esimerkiksi seuraavista asioista: pukeutuminen, nukkuminen ja ruokailu, motorinen kehitys ja koordinaatio, puheenkehitys ja äänneet, sosiaaliset taidot, kuten kiusaaminen ja kaverisuhteet. Huoli oli noussut esille myös lapsen käytökseen, kuten aggressiivisuuteen ja vilkkauteen sekä hoitajien suureen vaihtuvuuteen liittyen. Myös vanhempien avioero tai vanhemman, lapsen ja/ tai lähisuvun sairaus esimerkiksi masennus ovat nostaneet esille huoli puheen. Tutkimustuloksemme osoittavat siis huolipuheen aiheet hyvinkin moninaisiksi ja jokainen vanhempi kokee huolen eri tavoin. Vastauksista käy ilmi, että huoli saattaa nousta lähes mistä tahansa lapsen kehitykseen ja perheen tilanteeseen liittyvästä asiasta.

Täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä ”Henkilökunta on ottanut lapsen kasvuun, kehitykseen tai perhetilanteeseen liittyvän huolen puheeksi kanssani” oli 77 % (40) vastanneista. Jokseenkin tai täysin eri mieltä asiasta oli 8 % (5) vastanneista. 15 % (10) vanhemmista valitsi vastausvaihtoehdon ”vaikea sanoa”.

Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista 86 % (57) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä ” Olen itse ottanut puheeksi lapsen kasvuun, kehitykseen tai perhetilanteeseen liittyvän huolen henkilökunnan kanssa”. Vanhemmista 6 % (4) koki olevansa väittämästä jokseenkin tai täysin eri mieltä. 8 % (5) vastanneista ei osannut sanoa mielipidettään asiaan.

Väittämästä ”Tunne henkilökunnan kiireestä on vaikuttanut huolen puheeksi ottamiseen” oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä 21 % (14) vastaajista. Vanhemmista 74 % (49) oli jokseenkin tai täysin eri mieltä siitä, että henkilökunnan kiire olisi vaikuttanut huolen puheeksi ottamiseen. 5 % (3) valitsi vastausvaihtoehdon ”vaikea sanoa”.

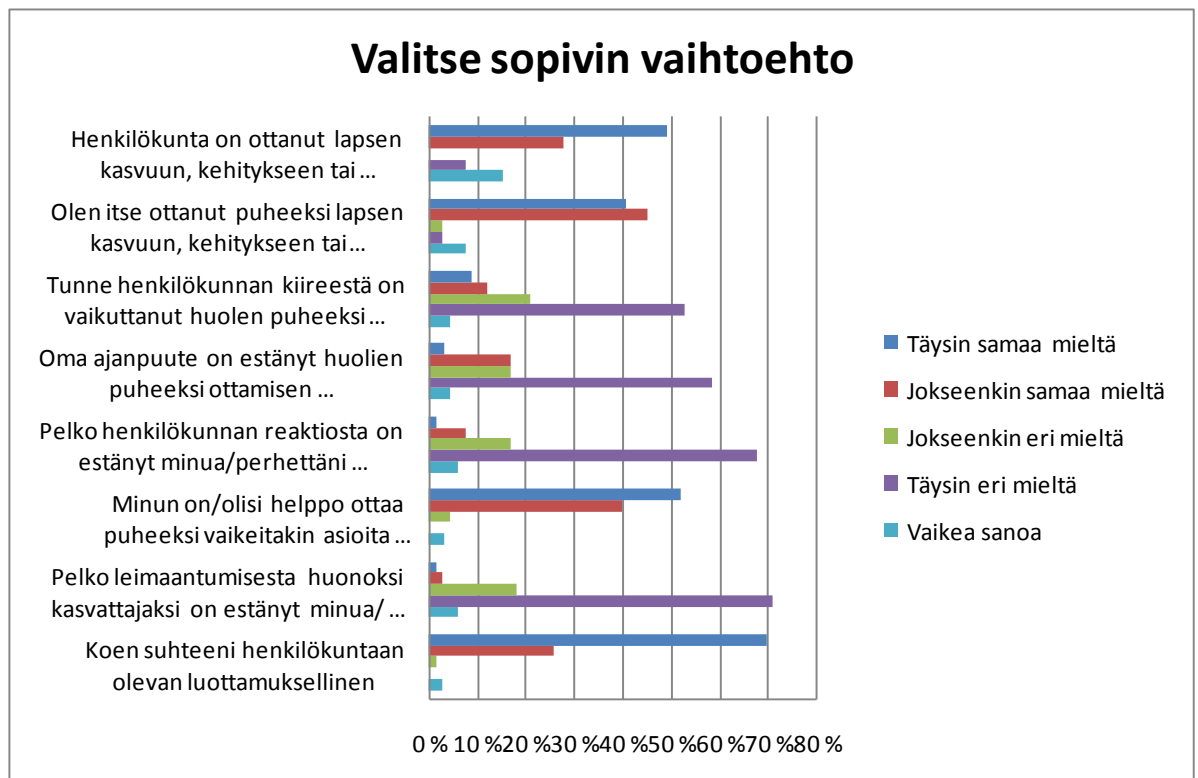
Kyselyyn vastanneista 20 % (13) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että oma ajanpuute on estänyt huolien puheeksi ottamisen henkilökunnan kanssa. Täysin tai jokseenkin eri mieltä väittämästä oli 75 % (49) vastanneista. Vanhemmista 5 % (3) ei osannut sanoa mielipidettään asiaan.

Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista 9 % (6) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että pelko henkilökunnan reaktiosta on estänyt vastaajaa tai hänen perhettään ottamasta huolta puheeksi. 85 % (55) vastanneista oli väittämästä täysin tai jokseenkin eri mieltä. 6 % (4) vanhemmista ei osannut sanoa mielipidettään asiaan.

Vanhemmista suurin osa kokee olevansa täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että henkilökunnan kanssa olisi helppo ottaa puheeksi vaikeitakin asioita. Vain 5 % (3) vastanneista koki olevansa jokseenkin eri mieltä väittämästä. 3 % (2) vastanneista valitsi vastaus vaihtoehdon ”Vaikea sanoa”.

Vastaajista vain 5 % (3) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että pelko leimaantumisesta huonoksi kasvattajaksi on estänyt vastaajaa tai hänen perhettään ottamaan huolta puheeksi henkilökunnan kanssa. 89 % (59) vanhemmista oli väittämästä täysin tai jokseenkin eri mieltä ja 6 % (4) vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään asiaan.

Valtaosa vastaajista eli 95 % (63) koki suhteen henkilökuntaan olevan luottamuksellinen. Vain muutama vastaaja oli väittämästä jokseenkin eri mieltä ja 3 % (2) vastaajista valitsi vastaus vaihtoehdoista kohdan ”vaikea sanoa”.

KUVIO 8. Huolen puheeksiottoon vaikuttavat tekijät.

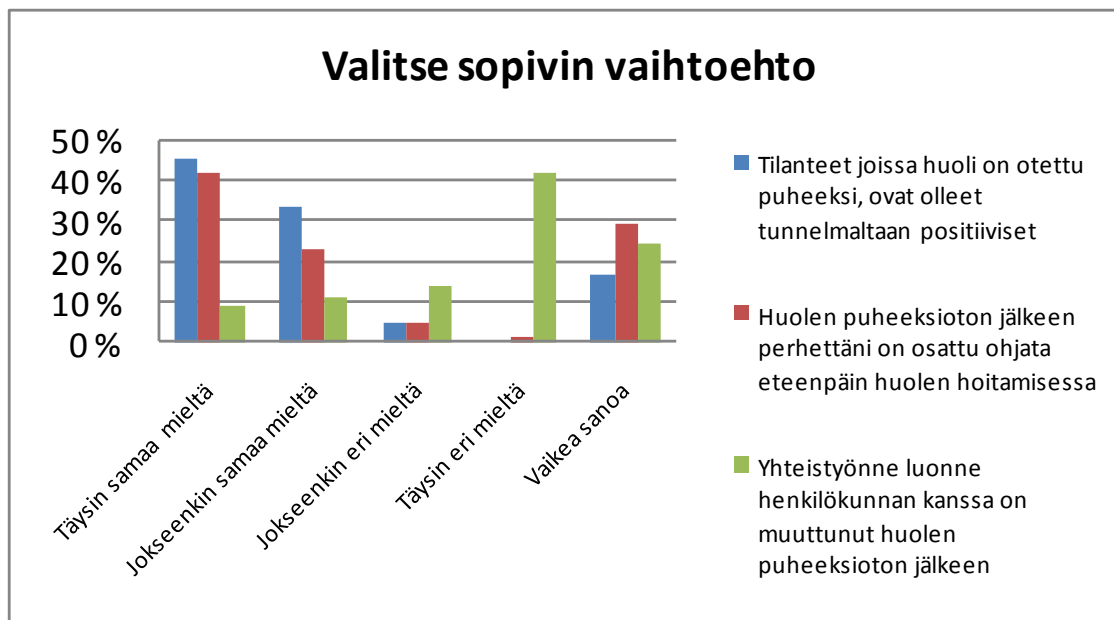
10.2 Tilanteet huolen puheeksioton jälkeen

Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmat ovat sitä mieltä, että tilanteet, joissa huoli on otettu puheeksi, ovat olleet tunnelmiltaan positiivisia. Tähän väittämään 78 % (52) vastanneista vanhemmista valitsi vaihtoehdon täysin ja jokseenkin samaa mieltä. Tilanteet, joissa huoli on otettu puheeksi, 5 % (3) vanhemmista ei ole kokenut niitä tunnelmiltaan positiivisiksi. Vanhemmista 17 % (11) valitsi vaihtoehdon ”vaikea sanoa”.

Tutkimustuloksista käy ilmi, että päiväkotien vanhemmista 65 % (42) oli sitä mieltä, että heitä on osattu ohjata eteenpäin huolen puheeksioton jälkeen. 7 % (4) vastanneista vanhemmista oli väittämästä jokseenkin tai täysin eri mieltä. Vaihtoehdon ”vaikea sanoa” valitsi 29 % (19) Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmista.

Vastanneista vanhemmista 55 % (36) oli jokseenkin tai täysin eri mieltä siitä, että yhteistyön luonne ei ole muuttunut henkilökunnan kanssa huolen puheek-

sion jälkeen. 20 % (13) vastanneista vanhemmista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että huolen puheeksioton jälkeen yhteistyön luonnon on muuttunut päiväkotien henkilökunnan kanssa. Väittämään vastasi 24 % (16) vaihtoehdon ”vaikea sanoa”.

KUVIO 9. Tilanteet huolen puheeksioton jälkeen.

Tutkimustulostemme perusteella vanhemmat kokevat yhteistyön luonteen lähinnä parantuneen huolen puheeksioton jälkeen. Huolen puheeksioton jälkeen luottamuksen koettiin myös kasvaneen, joka lisäsi samalla avoimuutta ja turvallisuuden tunnetta siitä, että lapsi on hyvässä hoidossa. Vastanneet kertoivat, että huolen puheeksioton jälkeen lapsen päivän kuulumisista on kerrottu enemmän. Toisaalta osa vanhemmista oli sitä mieltä, että he ovat vältäneet kohtaamisia huolen puheeksioton jälkeen jonkun työntekijän osalta. Kyselyssä tuli myös ilmi, että vanhemman oli vaikea ottaa kontaktia työntekijään sen jälkeen kun negatiivien asia oli otettu esille.

Tutkimustulostemme perusteella voimme todeta, että osa vanhemmista kokee yhteistyön luonteen muuttuneen huolen puheeksioton jälkeen luottamuksellisemmaksi ja avoimemmaksi. Osa vanhemmista taas koki, että yhteistyön laatu

on muuttunut etäisemmäksi huolen puheeksioton jälkeen. Kokemukset asiasta ovat siis hyvin erilaisia ja vanhemmat kokevat tilanteet eritavoin.

10.3 Vanhempien kehittämissuhteita yhteistyölle

Tutkimuksessamme selvitimme vanhempien kehittämissuhteita yhteistyölle ja tuloksissa tuli ilmi muun muassa, että vanhemmat toivoisivat enemmän mahdollisuuksia keskustella henkilökunnan kanssa ilman lasten läsnäoloa. Vanhemmat toivovat myös lisää avointa keskustelua arkisistakin asioista ja tämä on yhteistyön edellytyksenä.

Kyselyssämme kehittämissuhteena tuli esille reissuvihko viikoittaisen informoinnin välineenä. Päivänkulun kirjaamista voisi vanhempien mielestä myös lisätä, jotta vanhempi saisi tiedon siitä niin halutessaan. Kyselyyn vastanneiden mielestä vanhempainyhdistyksen ja henkilökunnan välistä yhteistyötä olisi tärkeää kehittää toimivammaksi. Vanhemmat toivat esille myös idean, että joka ryhmällä olisi nimetty vastuhenkilö, jonka vanhemmat tietävät ja jolle voisi kertoa luottamukselliset asiat.

11 TULOSTEN YHTEENVETO

Tässä yhteenvedossa kokoamme tutkimuksen keskeisemmät tulokset yhteen, verraten niitä aikaisemmin työssä esitettyyn teoriaan. Tutkimuksen keskeiset tulokset on jäsennelty niin, että ne vastaavat tutkimuskysymyksiimme. Tutkimuksemme tavoitteena oli selvittää vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuuden toteutumisesta päivähoitossa. Tämän lisäksi tavoitteena oli selvittää vanhempien kokemuksia huolipuheen toteutumisesta päivähoitossa. Lisäksi tutkimuksemme tavoitteena oli löytää kehitysehdotuksia vanhempien ja päivähoidon kasvatusyhteistyölle. Tutkimuksemme oli muodoltaan kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, jossa käytimme strukturoitua kyselylomaketta. Kysely toteutettiin käyntikyselynä elo- ja syyskuun 2013 aikana. Tutkimuksemme teoreettisena pohjana toimi Urie Bronfenbrennerin ekologinen kasvatusteoria.

Taimon ja Ruonan päiväkodissa on yhteensä 82 perhettä, joista kyselyyn vastasi 66 perhettä eli 81 %. Perheillä oli monipuolisia kokemuksia yhteistyön toteutumisesta, vaikka joillain perheillä oli vasta hyvin lyhyt kokemus päivähoidon asiakuudesta. Kaiken kaikkiaan kyselyyn osallistuneet Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmat ovat erittäin tyytyväisiä henkilökunnan kanssa tehtävään yhteistyöhön ja vuorovaikutuksen määrään. Voimme verrata omia tutkimustuloksia myös Nina Nordellin (2010, 63) tutkimustuloksiin ja niistä voimme löytää yhteneväisyyksiä. Molempien tutkimustuloksissa vanhemmat ovat erittäin tyytyväisiä vanhempien ja päivähoidon väliseen yhteistyöhön. Kasvatuskeskustelut ja arjen kohtaamiset koetaan yhteistyössä hyvin tärkeiksi. Molempien tutkimustuloksista käy myös ilmi, että vanhemmat kaipaavat keskustelujen lisäksi kodin ja päiväkodin väliseen tiedottamiseen muita yhteydenpitovälineitä, kuten reissuvihkoa.

Yleisenä johtopäätöksenä voidaan tutkimustuloksista nostaa esille, että vanhemmat toivoisivat huomattavasti enemmän mahdollisuuksia keskustella henkilökunnan kanssa lapsen asioista. Tutkimustuloksemme osoittavat, että kasva-

tuskeskustelut koetaan erittäin tärkeiksi. Henkilökunnan ja perheiden väliset kahdenkeskiset keskustelut, joissa sovitaan lapsen yksilöllisistä hoito- ja kasvatuskäytännöistä, ovat perhelähtöisyyden kulmakiviä (Hujala ym. 2007, 124). Monissa päivähoitoyksiköissä käytäntönä on, että vanhempien ja kasvatushenkilökunnan kesken käydään ainakin kerran vuodessa keskustelu lapsesta ja lapsen vuorovaikutuksesta. Tarpeen mukaan käydään useampia keskusteluja. (Kaskela & Kekkonen 2006, 45.) Taimon ja Ruonan päiväkodeissa kasvatukseen keskusteluja pidetään 1–2 kertaa vuodessa, mitkä eroavat toisistaan laadultaan ja kestoaltaan. Kummassakin päiväkodissa painotettiin ennen tutkimuksen toteutusta sitä, miten keskusteluille luodaan mahdollisuus aina kun siihen löytyy tarvetta. Tätä asiaa tulisi tutkimustulosten perusteella painottaa vanhemmille vielä enemmän.

Kasvatuskumppanuuden erityistehtävänä on tunnistaa mahdollisemman varhain lapsen erityisen tuen, avun ja suojelun tarve (THL Kasvun kumppanit 2013.) Päivittäinen lapseen liittyvien kuulumisten jakaminen helpottaa huoli- tai pulmatilanteiden esille ottamista puolin ja toisin. Vanhemman ja kasvattajan luottamuksellinen vuoropuhelu koituu aina lapsen parhaaksi. (Kaskela & Kekkonen 2006, 45.) Tuloksista voidaan päätellä, että vanhemmat haluavat kuulla henkilökunnalta niin päivän kuulumiset kuin huolet avoimesti ilman, että kaiketta tarvitsee kysellä.

Rintakorpi (2010, 62–63) puhuu tutkimuksessaan siitä miten raportoivan taltiointin ja dokumentoinnin mahdollisuudet ovat yllättävän suuret. Raportoinnissa kyse on uudenlaisesta tavasta vahvistaa, kehittää ja synnyttää vuorovaikutusta varhaiskasvatuksessa. Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhempien mielestä tiedonkulkua olisi mahdollista kehittää eteenpäin esimerkiksi kirjaamalla enemmän lasten asioita ylös lasten omiin reissuvihkoihin. Tutkimustulosten perusteella vanhemmat olivat sitä mieltä, että tiedonkulku henkilökunnan ja vanhempien välillä voisi olla osaksi kirjallista ja ehkä tämän avulla päivän tapahtumat välittyisivät paremmin vanhemmille. Varsinaista reissuvihkokäytäntöä ei ole käytössä kummassakaan tutkimuksemme päiväkodeissa ja tällaista viestintäkanavaa vanhemmat kaipaavat muiden yhteydenpitotapojen rinnalle.

Omahoitajan tehtävänä on pitää yllä avointa ja reflektointia suhdetta, jotta vanhemmat saavat tietää lapsensa kehityksestä, niin iloista kuin haasteistakin (Kanninen & Sigfrids 2012, 105). Luottamuksellista ja laadukasta yhteistyötä pystyy parhaiten luomaan sillä, että lapsen omahoitaja pysyy samana mahdollisimman pitkään. Uusille hoitajille ja sijaisille annetaan vähemmän omahoitajavastuuta kuin muilla työntekijöillä on. Lyhytaikaisille sijaisille ei jaeta ollenkaan omahoitajuutta. (Kanninen & Sigfrids 2012, 116.)

Vanhemmat toivat tutkimuksessa esille idean, että joka ryhmällä olisi nimetty vastuuhenkilö, jonka vanhemmat tietävät ja jolle voisi kertoa luottamukselliset asiat. Molemmissa päiväkodeissa on otettu jo käyttöön omahoitajuus, mutta omahoitaja ajatusta ei selvästi tiedosteta vanhempien keskuudessa tarpeeksi hyvin. Omahoitaja tutustuu vielä tarkemmin oman ryhmänsä lapsiin ja luo vanhempien kanssa luottamuksellista suhdetta, jotta asioiden esille ottaminen olisi helpompaa. Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että vanhemmat kokevat, että henkilökunnan jatkuvan vaihtuvuus vaikeuttaa laadukkaan yhteistyön ja kasvatuskumppanuuden toteutumista. Tutkimustulosten mukaan osa vanhemmista kokee myös henkilökunnan kiireen ja suuret lapsiryhmät yhteistyön haasteena.

Vanhemmista suurin osa kokee, että henkilökunnan kanssa olisi helppo ottaa puheeksi vaikeitakin asioita. Tutkimuksemme osoittaa, että moni vanhempi on itse ottanut puheeksi lapsen kasvuun, kehitykseen tai perhetilanteeseen liittyvän huolen henkilökunnan kanssa. Tulokset kertovat, että henkilökunnan kiire ei ole oleellisesti vaikuttanut huolen puheeksi ottamiseen, vaikka kiireen tuntu saattaa muuten haitata yhteistyön toimivuutta. Pelko henkilökunnan reaktiosta ei myöskään ole huomattavasti vaikuttanut vanhempien huolen puheeksi ottamiseen. Ruonan ja Taimon päiväkotien vanhemmat ovat sitä mieltä, että tilanteet, joissa huoli on otettu puheeksi, ovat olleet tunnelmiltaan positiivisia. Huolestuttavaa on, että tutkimustulokset osoittavat vanhemmista noin kolmasosan olevan sitä mieltä, että heitä ei ole osattu ohjata eteenpäin huolen puheeksioton jälkeen. Hyvän luottamuksen syntyminen vanhempien ja henkilökunnan välille mahdollistaa sen, että voidaan jakaa niin iloisia kuin haasteellisiakin asioita toisten kanssa (Koivunen 2009, 158).

Tuloksemme osoittavat huoli puheen aiheet hyvinkin moninaisiksi ja jokainen vanhempi kokee huolen eri tavoin. Vastauksista käy ilmi, että huoli saattaa nousta lähes mistä tahansa lapsen kehitykseen ja perheen tilanteeseen liittyvästä asiasta. Myös Määttä ja Rantanen (2010, 102) toteavat kirjassaan, että huoli saattaa nousta niin lapsen yksilöllisistä ominaisuuksista, kasvuympäristön ominaisuuksista ja toimintatavoista tai yhteiskunnassa vallitsevista arvoista ja toimintamalleista.

Tutkimustuloksista päätelimme, että osa vanhemmista koki huolipuhe termin vaikeaksi ymmärtää. Muutamaan kysymykseen oli huomattava osa vastaajista valinnut vastausvaihtoehdon ”vaikea sanoa”. Tutkimustuloksia saattaa myös vääristää se, että osa kyselyyn vastanneiden vanhempien lapsista on ollut hoidossa suhteellisen vähän aikaa, joten yhteistyöstä päivähoiton kanssa ei ole vielä kokemusta.

Tutkimustuloksiamme voimme verrata myös Satu Punkarin (2011, 35) tekemiin tutkimustuloksiin. Molemmista tutkimuksista voimme löytää samantyyppisiä asioita, jotka ovat nousseet esille. Huolen puheeksiotto on tärkeää ja se auttaa lasta saamaan oikeanlaista apua. Ilman luottamuksellista suhdetta huolen puheeksiottaminen on haastavampaa. Molemmissa tutkimustuloksissa tulee esille se, että huoli voi nousta esille melkein mistä asiasta tahansa. Huoli voidaan kokea vanhempien kesken hyvin erilaiseksi. Moniammatillinen työ koetaan tärkeäksi ja sitä korostetaan niin henkilökunnan kuin vanhempienkin toimesta.

Kyselyyn vastanneiden vanhempien mielestä myös vanhempainyhdistyksen ja henkilökunnan välistä yhteistyötä olisi tärkeää kehittää toimivammaksi. Molemmissa päiväkodeissa toimii vanhempainyhdistys, mutta toiminta on vielä suhteellisen uutta. Mielestämme päivähoiton henkilökunnan aktiivinen osallistuminen toimintaan takasi osaltaan sen, että yhdistystoiminta saataisiin toimivaksi ja aktiiviseksi osaksi päivähoiton ja vanhempien välistä yhteistyötä.

12 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA EETTISET NÄKÖKULMAT

12.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen validius eli pätevyys tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän mitattavuutta (Hirsjärvi ym. 2009, 231–232). Tutkimuksen validiutta eli pätevyyttä pyrittiin lisäämään tutustumalla aikaisemmin toteutettuihin tutkimuksiin, jotka käsittelivät kasvatuskumppanuutta ja huolipuhetta. Kyselylomakkeen kysymyksiä esitettiin ennen varsinaisen kyselyn toteutusta useilla henkilöillä, jolla lisättiin tutkimuksen luotettavuutta. Luotettavuutta pyrittiin lisäämään sillä, että jaoimme kyselyt henkilökohtaisesti. Näin vanhemmilla oli tarvittaessa mahdollisuus kysyä tarkentavia kysymyksiä kyselylomakkeesta.

Kyselylomakkeesta laadittiin mahdollisemman selkeä ja siinä oli käytetty termistöä, joka on vanhemmille tuttu ja yksiselitteinen. Kyselylomakkeen runko muodostui ryhmitellyistä aihealueista, jotta lomake eteni loogisesti. Kysymykset muotoilimme monivalintakysymysten muotoon, jotta vastaajien olisi mahdollisemman helppoa valita kysymyksille sopiva vastaus vaihtoehtojen joukosta. Tämän lisäksi teimme muutamia avoimia kysymyksiä. Avoimien vaihtoehtojen avulla ajatellaan saatavan esiin myös sellaisia näkökulmia, joita tutkija ei ole etukäteen osannut ajatella ja ne antavat vastaajalle mahdollisuuden sanoa, mitä hänellä on todella mielessään (Hirsjärvi ym. 2009, 199).

Tutkimuksemme tietoperustassa on käytetty mahdollisemman uusia lähteitä vanhempien klassikkoteosten rinnalla. Lisäksi lähteinä on käytetty niin kotimaisia, kuin vieraskielistä kirjallisuutta ja nettilähteitä. Tutkimuksemme loppupohdinnassa perustelemme omia johtopäätöksiämme sekä tuomme esille onnistumisia ja parannusehdotuksia tutkimuksen toteutuksen osalta.

Kyselyn ajankohdaksi valitsimme iltapäiväajan, jolloin vanhemmat hakevat lapsiaan päivähoidosta. Häiriötekijöinä saattoi joidenkin vanhempien kohdalla olla se, että lomaketta täyttäessä lapsi halusi vanhemman huomiota. Tästä johtuen

vanhempi saattoi täyttää kyselylomakkeen hätiköidysti joka voi heikentää tutkimuksemme luotettavuutta. Tutkimuksen tuloksiin vaikuttaa merkittävästi tutkimusolosuhteet (Syrjäläinen 1995, 100).

16 perhettä jätti vastaamatta kyselyyn. Näihin, jotka eivät vastanneet kyselyyn kuuluvat ne perheet, joiden lapset ovat hoidossa vain puoli päivää eli heidän hoitoaikansa on yhdeksästä yhteen. Nämä lapset ovat yleensä esikoululaisia, eivätkä he tarvitse kokopäivähoitoa. Yksi syy miksi muutamat perheet jättivät vastaamatta kyselyyn, oli se, että heidän lapsensa olivat aloittaneet kyseisissä päiväkodeissa vasta tänä syksynä. Nämä vanhemmat kokivat, että heillä ei vielä ole tarpeeksi kokemusta kasvatuskumppanuudesta ja huolen puheeksiotosta ja sen vuoksi jättivät vastaamatta kyselyyn. Muutamien perheiden lapset olivat vapaapäivällä tai vielä lomalla kyselyn ajankohtana ja sen vuoksi nämä perheet eivät vastanneet kyselyyn.

Opinnäytetyön valmistuttua kyselylomakkeet hävitettiin polttamalla. Näin varmistettiin, etteivät luottamuksella annetut vastaukset joudu väärin käsiin. Tutkijoilla on aina salassapitovelvollisuus, joka antaa vastaajille mahdollisuuden vastata kyselyyn anonyymisti. Luottamusta lisätään sillä, että tutkimuksen aineistoa käytetään ainoastaan siihen, mihin on luvattu ja käsitellään se mahdollisimman luottamuksellisesti (Mäkinen 2006, 148). Näin varmistimme sen, että enää kukaan ei voi tietää, mitä vanhemmat ovat oikeasti vastanneet.

Toinen tutkijoista työskentelee toisessa tutkimukseen osallistuneista päiväkodeissa. Tämä saattoi lisätä tai vähentää luottamusta vastaajien keskuudessa. Osa vastaajista saattoi kokea tutkijoiden läsnäolon tungettelevana, mutta annoimme vastaajille tilaa vastata kyselyyn mahdollisimman rauhassa. Jokainen vastaaja palautti kyselylomakkeen suljetussa kirjekuoressa.

12.2 Tutkimuksen eettiset näkökulmat

Läpi koko tutkimuksen teko prosessin ajan olemme tutkijoina pyrkineet pitämään mielessä sen, että kenelle ja miksi tutkimustamme teemme, sekä mikä on tutkimuksen tarkoitus. Yksi tärkeimmistä lähtökohdista tutkimuksen eettisyyttä

pohdittaessa on ollut se, että tutkimukseen osallistujat ovat alusta asti tienneet mihin he ovat osallistumassa, mihin tuloksia käytetään sekä missä tulokset ovat nähtävissä (Vilkkä 2005, 34).

Suunnittelimme kyselylomakkeen siten, että vastaajat pysyivät anonyymeina. Anonyymiyttä lisättiin sillä, että vanhemmat saivat laittaa kyselylomakkeen kirjekuoreen, jonka he antoivat meille heti kyselyyn vastattuaan. Kyselyyn vastaaminen oli täysin vapaaehtoista. Vanhemmille oli tiedotettu etukäteen kyselyn ajankohdasta, joten tilanne ei tullut vastaajille yllätyksenä. Saatekirjeessä kerroimme tutkimuksemme tarkoituksen ja esittelimme itsemme.

Vastauslomakkeet käsitelimme niin, että kukaan muu kuin tutkijat eivät päässeet niihin käsiksi. Kahden päiväkodin vastaukset myös yhdistettiin, jotta tunnistettavuuden riski vähenisi. Vastauksien yhdistämiselle varmistimme myös sen, että niistä ei voinut erottaa sitä, että kummasta päiväkodista vastaus oli annettu.

13 POHDINTA

Kokonaisuudessa tutkimuksemme teko ollut lähes vuoden kestävä prosessi, jonka aikana koko tutkimus on kasvanut kuin myös tutkijat. Tutkimuksen teoriaosuuden avulla lisättiin tutkijoiden tietämystä ja tämä muokkasi myös tutkimuksen suuntaa. Alusta asti tutkimuksessamme olemme keskittyneet vanhempien näkökulmaan ja tämä näkökulma on vienyt meitä eteenpäin koko tutkimusprosessin ajan. Tietoperustan ja omien kokemusten avulla pystyimme suunnittelemaan ja valmistamaan kyselylomakkeen, joka palveli parhaiten tutkimustamme. Kyselylomake oli tutkimuksen yksi reunakivistä, joka ohjasi myös koko tutkimusta eteenpäin. Tutkimusprosessimme on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti ja lopullisen työn pystyimme palauttamaan annetussa määräajassa.

Opintoihimme on kuulunut monia eri projekteja, mutta näin laajaa tutkimusta emme ole aiemmin tehneet. Koemme, että olemme onnistuneet tutkimuksessamme ja saavutimme sille asettamat tavoitteet. Tutkimuksemme avulla olemme selvittäneet Naantalissa sijaitsevien kahden päiväkotien vanhempien näkökulmia kasvatuskumppanuudesta sekä huolen puheeksi ottamisesta. Kyselylomakkeissa olevissa vastauksissa oli paljon sellaista, jota odotimme, mutta esille nousi muutamia asioita, jotka tulivat meille yllätyksenä. Vanhemmat olivat vastanneet avoimiin kysymyksiin hyvin ja kertoivat niissä myös hyvin henkilökohtaisia asioita. Kyselyn toteuttaminen käyntikyselynä varmisti sen, että vanhemmat pystyivät esittämään meille tarkentavia kysymyksiä.

Olemme oppineet tutkimusprosessin aikana paljon ja kehittyneet tutkijoina. Tutkimustulostemme avulla Naantalin kaupunki pystyy kehittämään varhaiskasvatuspalvelujaan sekä panostamaan vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä, myös henkilökunnan vaihtuvuus pitäisi saada vähentymään. Tutkimuksessamme saimme vanhempien äänen kuuluviin ja toimme heidän näkökulman esille. Huolen puheeksioton aihe on erittäin ajankohtainen ja mielenkiintoinen tutkimuskohde kaikessa laajuudessaan. Tutkimuksemme perusteella osa vanhemmista koki, että heitä ei ole osattu ohjata eteenpäin huolen puheeksioton jäl-

keen. Tämän tutkimuksen näkökulmasta jatkotutkimuskohteena voisi olla esimerkiksi se, miten perheiden avun ja tuen tarve toteutuu huolipuheen jälkeen päiväkodissa. Toinen idea jatkotutkimuskohteeksi voisi olla se, miten lapset itse kokevat päivähoidon henkilökunnan ja vanhempien välisen vuorovaikutuksen tai miten lapsi kokee tulleensa kuulluksi huolineen, iloinen ja suruineen aikuisten keskuudessa.

Päivähoidossa toteutetaan moniammatillista työtä, jossa jokaisen asiantunteudesta ja osaamista hyödynnetään. Päivähoidossa tulisi hyödyntää sekä kasvatustieteiden kandidaattien kuin sosionomien (AMK) erilaista osaamista. Sosionomeilla (AMK) on varhaiskasvatuksen lisäksi osaamista aikuisten, vanhempien kuin perheiden kohtaamiseen, ohjaamiseen ja tukemiseen. (Happo 2008, 99-104.) Tutkimuksemme tulokset ovat pistäneet meidät miettimään omaa ammattitaitoa ja sitä kuinka laajoista asioista päivähoidossa puhutaan. Se on antanut meille kuitenkin valtavasti eväitä tulevaan työhömme sosionomina (AMK) lasten päivähoidossa.

Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö on erityisesti sosionomien (AMK) ammattiosaamista ja siihen kuuluu lastensuojelu-, erityiskasvatus- ja perhetyöosaaminen. Perheiden kanssa työskennellessä tulee osata sosiaalipalvelujärjestelmä ja palveluohjaus, jotka kuuluvat oleellisesti sosionomin (AMK) osaamiseen. (Happo 2008, 99, 104.) Laaja osaaminen sekä lasten että perheiden kanssa tehtävässä työssä on monella tapaa hyödyllistä. Päivähoidossa tehdään paljon työtä, niin lapsen kasvun ja kehityksen tukemisen kuin kasvatusyhteistyötä perheiden kanssa. Samalla pystytään luomaan luottamuksellista kasvatuskumppanuussuhdetta vanhempien kanssa.

LÄHTEET

Ahonen, T.; Nurmi, J-E.; Lyytinen, H.; Lyytinen, P.; Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.

Alkula, T.; Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 1994. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Helsinki: WSOY.

Bronfenbrenner, U. 2002. Ekologisten järjestelmien teoria. Teoksessa Vasta, R. (toim.) Kuusi teoriaa lapsen kehityksestä. Helsinki: Unipress, 221–283.

Department for Education 2013. Viitattu 21.10.2013

<http://www.education.gov.uk/childrenandyoungpeople/families/a00203160/role-of-parents-in-childs-learning>

Eriksson, E. & Arnkil, T. 2005. Huoli puheeksi. Opas varhaisista dialogeista. Helsinki: Stakes Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus.

Happo, I. 2008. Sosionomit sosiaalialan työkentällä. Sosionomin (AMK) osaaminen ja osaamishaasteet varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Viinamäki, L. (toim.) 14 puheenvuoroa sosionomin (AMK) asemasta Suomen hyvinvointijärjestelmässä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 2/2008. Kemi: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, 99–114.

Hellman-Suominen, K.; Järvinen, M. & Laine, A. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hughes, P. & MacNaughton, G. 2001. Early Childhood Research & Practice. Volume 3 Number 2. Viitattu 22.10.2013

<http://ecrp.uiuc.edu/v3n2/hughes.html>

Huhtanen, K. 2004. Varhainen puuttuminen. Erityisen tuen tarpeen kohtaaminen päivähoidossa. Tampere: Finn Lectura.

Hujala, E.; Puroila, A-M.; Parilla, S.; & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvinkää: Edufin.

Järvinen, M.; Laine, A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Hämeenlinna: Karisto.

Järvinen, R.; Lankinen, A.; Taajamo, T.; Veistilä, M. & Virolainen, A. 2012. Perheen parhaaksi. Perhetyön arkea. 2., uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Kalliala, M. 2008. Kato mua! Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa? Helsinki: Gaudeamus, Oy Yliopistokustannus.

Kanninen, K. & Sigfrids, A. 2012. Tunne minut! Turva ja tunteet lapsen silmin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Helsinki: Gummerus Oy.

Kattainen, P. & Kortelainen, M. 2009. Vanhempien kokemuksia osallisuudesta lastensa päivähoitoon päiväkotit Lumilinnassa. Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma, sosiaalikasvatus. Iisalmi: Savonia – ammattikorkeakoulu.

Kauppila, R. 2005. Vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot. Keuruu: PS-kustannus.

Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena. Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoiton diskursiivisilla näyttämöillä. Tampere: Tampereen Yliopisto.

Keltikangas Järvinen, L. 2012. Pienen lapsen sosiaalisuus. Helsinki: WSOY.

Kinos, J. 2001. Lapsilähtöinen varhaiskasvatus. Teoksessa Hujala, E. (toim.) Puheenvuoroja lapsista ja varhaiskasvatuksesta. Jyväskylä: Gummerus Oy, 1–57.

Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen. Jyväskylä: PS-kustannus.

KvantiMOTV 2013. Viitattu 14.3.2013

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/raportointi/raportointi.html>

Kyrönlampi-Kylmänen, T. 2007. Arki lapsen kokemana. Eksistentiaalifenomenologinen haastattelututkimus. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Mikkola, P. & Nivalainen, K. 2009. Lapselle hyvä päivä tänään – näkökulmia 2010- luvun varhaiskasvatukseen. Vantaa: Pedatieto.

Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Tammi.

Määttä, P. & Rantala, A. 2010. Tavallisen erityinen lapsi. Yhdessä tekemisen toimintamalleja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Naantali 2013. Varhaiserityiskasvatus. Viitattu 8.9.2013.

http://www.naantali.fi/opetus_ja_koulutus/varhaiskasvatus/fi_FI/varhaiserityiskasvatus_1/

Naantalın kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2010-2011. Viitattu 8.9.2013.

http://www.naantali.fi/perhe_ja_sosiaali/paivahoito_varhaiskasvatus/fi_FI/paivahoito/ files/85010044446507048/default/Varhaiskasvatussuunnitelma.pdf

Nordell, N. 2010. Yhteistyö pelaa molempiin suuntiin. Vanhempien näkemyksiä kodin ja esiopetuksen välisestä kasvatusyhteistyöstä. Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Punkari, S. 2011. Huolen varhainen puheeksiotto. Työntekijöiden kokemuksia huolen puheeksiotosta. Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma. Lahdensivu: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Puroila, A-M. & Karila, K. 2001. Bronfenbrennerin ekologinen teoria. Teoksessa Karila, K.; Kinos, J. & Virtanen, J. (toim.) Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä: PS-kustannus, 204 – 225.

Rintakorpi, K. 2010. Lasten toiminnan dokumentointi varhaiskasvatuksessa. Soveltavan kasvatustieteen laitos, Helsinki: Helsingin yliopisto.

Ruonan päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelma 2012 – 2013. Viitattu 1.11.2013.

http://www.naantali.fi/opetus_ja_koulutus/varhaiskasvatus/paivakodit/ruonan_pk/fi_FI/vasu/

Rönkkö, L. & Rytkönen, T. 2010. Monisäikeinen perhetyö. Helsinki: WSOY.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia toiminnallisen ja tutkimuksellisen opinnäytetyön samankaltaisuuksiin ja eroihin, kehittämistoiminta ja kehittämishanke opinnäytetyönä – opas ja opintomoniste. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Seppälä, N. 2000. Yhteisellä lapsen parhaaksi. Helsinki: Väestöliitto.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2013. Päivähoito. Viitattu 8.9.2013.

http://www.stm.fi/sosiaali_ ja_ terveyspalvelut/sosiaalipalvelut/paivahoito

Syrjäläinen, E. 1995. Etnografinen opetuksen tutkimus: kouluetnografia. Teoksessa Syrjälä L., Ahonen, S., Syrjäläinen, E. & Saari, S. (toim.) Laadullisen tutkimuksen työtapoja. 1. – 2. painos. Helsinki: Kirjayhtymä Oy, 67–112.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2013. Kasvun kumppanit. Lasten hyvinvointia vahvistamassa. Viitattu 27.7.2013.

www.thl.fi/työn_tueksi>menetelmät

The Pre-School Learning Alliance 2013. Viitattu 22.10.2013.

<https://www.pre-school.org.uk/parents>

Valli, R. 2007. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Jyväskylä: PS-kustannus. 102–125.

Vilén, M.; Leppämäki, P. & Ekström, L. 2002. Vuorovaikutuksellinen tukeminen sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: WS Bookwell Oy.

Vilkka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. 2. tarkastettu painos. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Oppaita 56. Helsinki: Gummerus

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005. Helsinki: Stakes. Viitattu 8.9.2013.

<http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77129/Varhaiskasvatussuunnitelmanperusteet.pdf?sequence=>

Tutkimuslupa

Jenni Anttilan ja Elina Halla-ahon tutkimuslupa-anomus

219/12.00.06/2013

Koulutuslautakunta § 37

Talouspäällikkö Timo Saario

"Opinnäytetyön tavoite

Olemme kaksi Turun ammattikorkeakoulun sosionomi opiskelijaa. Suuntaavina opintoinamme on lapsi, nuoriso- ja perhetyö ja opinnoissamme meistä kumpikin pätevytys lastentarhanopettajaksi. Opinnäytetyömme lähtökohtana on yhteinen kiinnostuksemme varhaiskasvatuksen kasvatuskumppanuuden käsitettä, sekä huolen puheeksioton haasteita kohtaan. Opinnäytetyön aihe varmistui ja selkeytyi Naantalien Kultarannan päiväkodin johtajan ajatuksesta. Hänen mielestään työelämä kaipaa tietoa kasvatuskumppanuudesta ja huolen puheeksi ottamisesta juuri vanhempien näkökulmasta. Tutkimuksemme tavoitteena on kartoittaa Naantalien päiväkotien lasten vanhempien näkemyksiä ja kokemuksia kasvatuskumppanuudesta ja huolen puheeksi ottamisesta. Vanhempien mielipiteet ja kokemukset ovat hyvin tärkeitä, jotta päivähoiton ja kodin välistä yhteistyötä pystytään kehittämään yhä laadukkaammaksi.

Päiväkodit ja opinnäytetyömme työelämän ohjaaja

Valitsimme tutkimuksen toteuttamisen kohteeksi kaksi päiväkotia, jotta saisimme mahdollisemman laajan ja monipuolisen tutkimustuloksen. Kumpikin päiväkotia sijaitsee Naantalissa. Ensimmäinen valitsemamme päiväkotia on Taimon päiväkotia ja Ruonan päiväkotia on toinen tutkimuksen kohteena oleva päiväkotia. Asiasta on keskusteltu kyseisten päiväkotien johtajien kanssa jo puhelimitse.

Opinnäytetyömme ohjaajaksi on lupautunut Naantalien kiertävä erityislastentarhanopettaja Nina Ali-Keskikylä. Neuvonantajanamme toimii myös Naantalien Kultarannan päiväkodin johtaja, Saira Leppänen, joka on toiminut muun muassa kasvatuskumppanuus kouluttajana Naantalien seudun päiväkodeissa. Opettaja tuutorinamme toimii Turun ammattikorkeakoulun opettaja Terttu Parkkinen.

Tutkimuksen menetelmä

Tutkimusmenetelmämme on kvantitatiivinen eli määrällinen. Kysymyksemme muotoilemme monivalintakysymysten muotoon, jotta vastaajien olisi mahdollisemman helppoa valita kysymyksille sopiva vastaus vaihtoehtojen joukosta. Tämän lisäksi käytämme avoimia kysymyksiä.

Aikataulu

Kevään aikana tutustumme opinnäytetyöhön liittyviin materiaaleihin ja kirjallisuuteen mahdollisemman monipuolisesti. Niiden avulla kartoitamme omaa tietoperustaa ja suunnittelemme kyselylomakkeen. Kysely olisi tarkoitus suorittaa toukokuun 2013 aikana. Kesän aikana kirjoitamme opinnäytetyöhön tietoperustan ja syksyn aikana analysoimme kyselyn tulokset. Marraskuun puolen välin paikkeilla opinnäytetyön pitäisi olla siinä vaiheessa, että voimme jättää sen tarkastukseen.

Opinnäytetyöstämme ei aiheudu kustannuksia Naantalın kaupungille.

Pyydämme lupaa kyselymme toteuttamiseksi ja opinnäytetyömme tutkimuksen toteuttamiseksi Naantalın kaupungin Ruonan ja Taimon päiväkodeissa vuoden 2013 aikana.

Yhteistyöterveisin

Jenni Anttila ja Elina Halla-aho"

Varhaiskasvatuksen johtaja Anne Järvinen puoltaa tutkimuslupa-anomusta.'

SIVISTYSTOIMENJOHTAJA:

Koulutuslautakunta päättää antaa Jenni Anttilalle ja Elina Halla-aholle luvan yllä mainitun tutkimuksen tekemiseen Ruonan ja Taimon päiväkodeissa vuoden 2013 aikana.

KOULUTUSLAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin sivistystoimenjohtajan ehdotuksen mukaan.

Kirje vanhemmille

Hyvät vanhemmat

Olemme kaksi sosionomi-opiskelijaa Turun Ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyömme aiheesta: kasvatuskumppanuuden ja huolipuheen toteutuminen päiväkodissa vanhempien näkökulmasta. Opinnäytetyöhömmme liittyvän kyselyn toteutamme Ruonan päiväkodin lisäksi myös toisessa Naantalissa sijaitsevassa päiväkodissa. Opinnäytetyömme valmistuu jouluuun 2013 mennessä.

Vastaamalla kirjalliseen kyselyyn päiväkodissa tiistaina 20.8.2013, Teillä on mahdollisuus tuoda esiin mielipiteitänne, kokemuksianne ja näkemyksiänne. Samalla voitte olla kehittämässä lastenne päivähoitoa ja yhteistyötä vanhempien ja hoitohenkilökunnan välillä.

Kyselyyn vastaaminen vie aikaa vain noin 10 minuuttia.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja se tehdään nimettömänä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja kyselylomakkeet hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Olemme saaneet tutkimuksellemme sen edellyttämän tutkimusluvan Naantalin kaupungilta.

Osallistumisestanne ja ajastanne kiittäen!

Jenni Anttila

Elina Halla-aho

Jenni.Anttila@students.turkuamk.fi Elina.Halla-aho@students.turkuamk.fi

Kirje vanhemmille

Hyvät vanhemmat

Olemme kaksi sosionomi-opiskelijaa Turun Ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyömme aiheesta: kasvatuskumppanuuden ja huolipuheen toteutuminen päiväkodissa vanhempien näkökulmasta. Opinnäytetyöhömmme liittyvän kyselyn toteutamme Taimon päiväkodin lisäksi myös toisessa Naantalissa sijaitsevassa päiväkodissa. Opinnäytetyömme valmistuu jouluuun 2013 mennessä.

Vastaamalla kirjalliseen kyselyyn päiväkodissa tiistaina 3.9.2013, Teillä on mahdollisuus tuoda esiin mielipiteitänne, kokemuksianne ja näkemyksiänne. Samalla voitte olla kehittämässä lastenne päivähoitoa ja yhteistyötä vanhempien ja hoitohenkilökunnan välillä.

Kyselyyn vastaaminen vie aikaa vain noin 10 minuuttia.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja se tehdään nimettömänä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja kyselylomakkeet hävitetään opinnäytetyön valmistuttua. Olemme saaneet tutkimuksellemme sen edellyttämän tutkimusluvan Naantalin kaupungilta.

Osallistumisestanne ja ajastanne kiittäen!

Jenni Anttila

Elina Halla-aho

Jenni.Anttila@students.turkuamk.fi Elina.Halla-aho@students.turkuamk.fi

Kyselylomake

Kysely vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan välisen yhteistyön laadusta

Olemme kaksi sosionomi-opiskelijaa Turun Ammattikorkeakoulusta. Vastaamalla kyselyyn, Teillä on mahdollisuus tuoda esiin omia kokemuksianne kodin ja päiväkodin henkilökunnan välisestä yhteistyöstä. Kyselyyn vastaamalla voitte olla kehittämässä lapsenne päivähoiton laatua.

Kyselyyn vastaaminen tehdään nimettömänä ja vastaukset käsitellään täysin luottamuksellisesti. Jos teillä on Ruonan päiväkodissa hoidossa enemmän kuin yksi lapsi, pyydämme teitä vastaamaan kysymyksiin 5-17 kaikkia lapsianne koskevan yleisen kokemuksenne mukaan. Kyselylomakkeet hävitetään opinnäytetyömme valmistuttua. Osallistumisestanne ja ajastanne kiittäen!

1. Vastaja

- Isä
- Äiti
- Muu huoltaja
- Muu

2. Vastajan ikä

- alle 20v.
- 21v. - 25v.
- 26v. - 30v.
- 31v. - 35v.

36v. - 40v.

yli 40v.

3. Kuinka monta lasta perheellänne on tällä hetkellä kyseisessä päiväkodissa?

1

2

3

4

4. Lapseni on ollut päiväkodissa

	0-1 vuotta	1-2 vuotta	2-3 vuotta	3-4 vuotta	4-5 vuotta
Vanhin lapsi	☐	☐	☐	☐	☐
Toinen lapsi	☐	☐	☐	☐	☐
Kolmas lapsi	☐	☐	☐	☐	☐
Neljäs lapsi	☐	☐	☐	☐	☐

Perheen ja henkilökunnan välinen yhteistyö

5. Päiväkodissa järjestetään riittävästi toimintaa, johon vanhemmat/ huoltajat voivat osallistua

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
Retkiä	☐	☐	☐	☐	☐
Juhlia	☐	☐	☐	☐	☐
Perhetapahtumia	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempainiltoja	☐	☐	☐	☐	☐

6. Minulle kerrotaan riittävästi lapseni

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
Leikeistä	☐	☐	☐	☐	☐
Ruokailusta	☐	☐	☐	☐	☐
Nukkumisesta	☐	☐	☐	☐	☐
Oppimisesta	☐	☐	☐	☐	☐
Yleisesti päivän tapahtumista	☐	☐	☐	☐	☐

7. Saan/ uskon saavani tarvittaessa ohjausta kasvatukseen liittyvissä asioissa

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
Lapsen pukeutumisessa	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsen ruokailutilanteissa	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsen nukuttamisessa	☐	☐	☐	☐	☐
Rajojen asettamisessa	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsen kehityksessä ja oppimisessa	☐	☐	☐	☐	☐
Muissa lapsen kasvatukseen liittyvissä asioissa	☐	☐	☐	☐	☐

8. Minua/ perhettäni kuunnellaan seuraavissa asioissa

	Erittäin hyvin	Melko hyvin	Melko huonosti	Erittäin huonosti	En osaa sanoa
Lapseni/ perheeni kuulumiset	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni hoitopäivään liittyvät toiveet	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni kasvatukseen	☐	☐	☐	☐	☐

liittyvät toiveet

Lapseni ruokailuun

liittyvät toiveet

Lapseni nukkumiseen

liittyvät toiveet

9. Vuorovaikutus henkilökunnan kanssa on riittävää

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä
- Vaikea sanoa

10. Koen kasvatust keskustelut (ennalta sovitut keskustelutuokiot henkilökunnan kanssa) tarpeelliseksi yhteistyön toimivuuden kannalta

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä
- Vaikea sanoa

11. Miten mielestäsi yhteistyön toimivuus/ toimimattomuus ilmenee teidän ja henkilökunnan kesken?

---

12. Valitse sopivin vaihtoehto

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
Henkilökunnalla on riittävästi aikaa vanhempien kohtaamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Olen mielestäni tasavertainen kasvatuskumppani henkilökunnan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen henkilökunnan kanssa tehtävään yhteistyöhön	☐	☐	☐	☐	☐

Huolen puheeksiottaminen

13. Valitse sopivin vaihtoehto

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
Henkilökunta on ottanut lapsen kasvuun, kehitykseen tai perhetilanteeseen liittyvän huolen puheeksi kanssani	☐	☐	☐	☐	☐
Olen itse ottanut puheeksi lapsen kasvuun, kehitykseen tai perhetilanteeseen liittyvän huolen henkilökunnan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Tunne henkilökunnan kiireestä on vaikuttanut huolen puheeksi ottamiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Oma ajanpuute on estänyt huolien puheeksi ottamisen henkilökunnan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Pelko henkilökunnan reaktiosta on estänyt minua/perhettäni ottamasta	☐	☐	☐	☐	☐

huolta puheeksi

Minun on/olisi helppo ottaa puheeksi vaikeitakin asioita henkilökunnan kanssa

Pelko leimaantumisesta huonoksi kasvattajaksi on estänyt minua/ perhettäni ottamaan huolta puheeksi henkilökunnan kanssa

Koen suhteeni henkilökuntaan olevan luottamuksellinen

14. Valitse sopivin vaihtoehto

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Vaikea sanoa
Tilanteet joissa huoli on otettu puheeksi, ovat olleet tunnelmaltaan positiiviset	☐	☐	☐	☐	☐
Huolen puheeksioton jälkeen perhettäni on osattu ohjata eteenpäin	☐	☐	☐	☐	☐

huolen hoitamisessa

Yhteistyönne luonne
henkilökunnan kanssa
on muuttunut huolen
puheeksioton jälkeen

15. Miten yhteistyönne luonne on muuttunut huolen puheeksioton jälkeen?

---

16. Kerro muutamia esimerkkejä millaisista asioista huoli on noussut

---

---

17. Mitkä asiat hankaloittavat mielestäsi yhteistyötä henkilökunnan kanssa?

---

18. Kehittämisehdotuksia yhteistyölle
